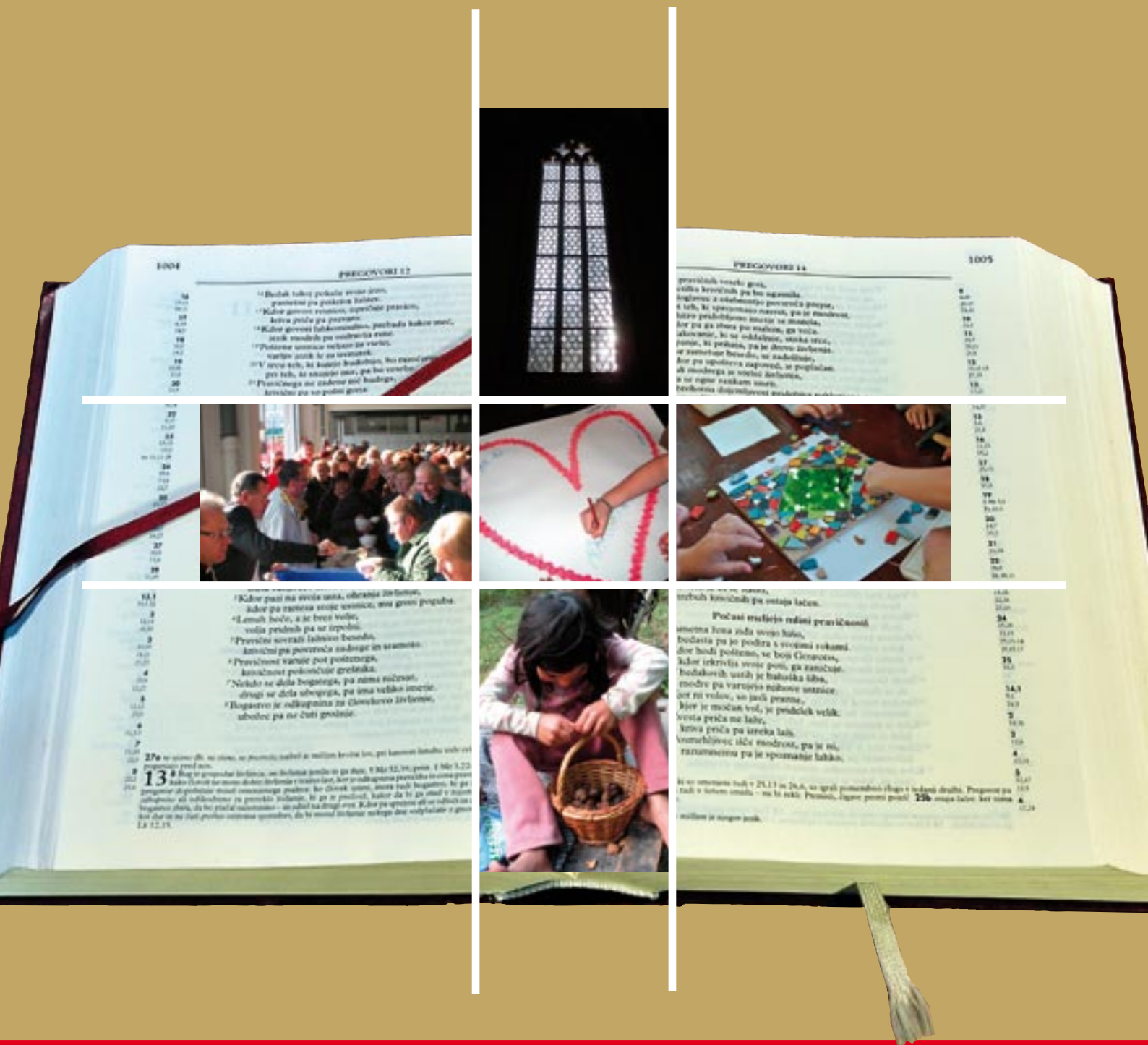

2012

Karitas

Škofijska karitas Novo mesto

ŠKOFIJSKA KARITAS NOVO MESTO V LETU SOCIALNE PRAVIČNOSTI

OBČNI ZBOR ŠKOFIJSKE KARITAS NOVO MESTO 10. MAREC 2012

OBČNI ZBOR
ŠKOFIJSKE KARITAS NOVO MESTO
10. MAREC 2012

KARITAS V LETU
SOCIALNE PRAVIČNOSTI

Zbornik za Občni zbor Škofijska karitas Novo mesto

Izdala: Škofijska karitas Novo mesto

Odgovarja: mag. Igor Luzar

Uredil: Gregor Vidic

Fotografije: arhiv ŠKNM

Oblikovanje in tisk: ŠPES&Co. d.n.o.

Naklada 350 izvodov

Novo mesto, marec 2012

Pravičnost v ljubezni

Foto: Gašper Furlan

Občni zbor naše Škofijske Karitas je spet priložnost, da se postavimo pred ogledalo. Letos je to ogledalo geslo pastoralnega leta: »Pravičnost v ljubezni«. Sprašuje nas o tem, koliko živimo vero skozi dejavno ljubezen. Za delovanje Karitas ni pomembna le ljubezen do bližnjega, čeprav je to prvo gibalno, temveč tudi pravičnost, ki naj bi rasla iz ljubezni, obenem pa naj bi to ljubezen krepila in bogatila. Čeprav nekateri pravijo,

da moramo pravičnost razumeti kot prvo vrtilno socialnih oziroma družbenih institucij, je za nas kristjane glavni temelj delovanja Karitas Ljubezen in vera v Jezusa Kristusa, v Boga ljubezni in dobrote, ki nas osvobajata in nam daje moč, da se trudimo za pravičnost, ki daje upanje in raste iz ljubezni. Ljubezen - Caritas - bo vedno potrebna, tudi v najpravičnejši družbi, je papež Benedikt razvijal misel v okrožnici Bog je ljubezen.

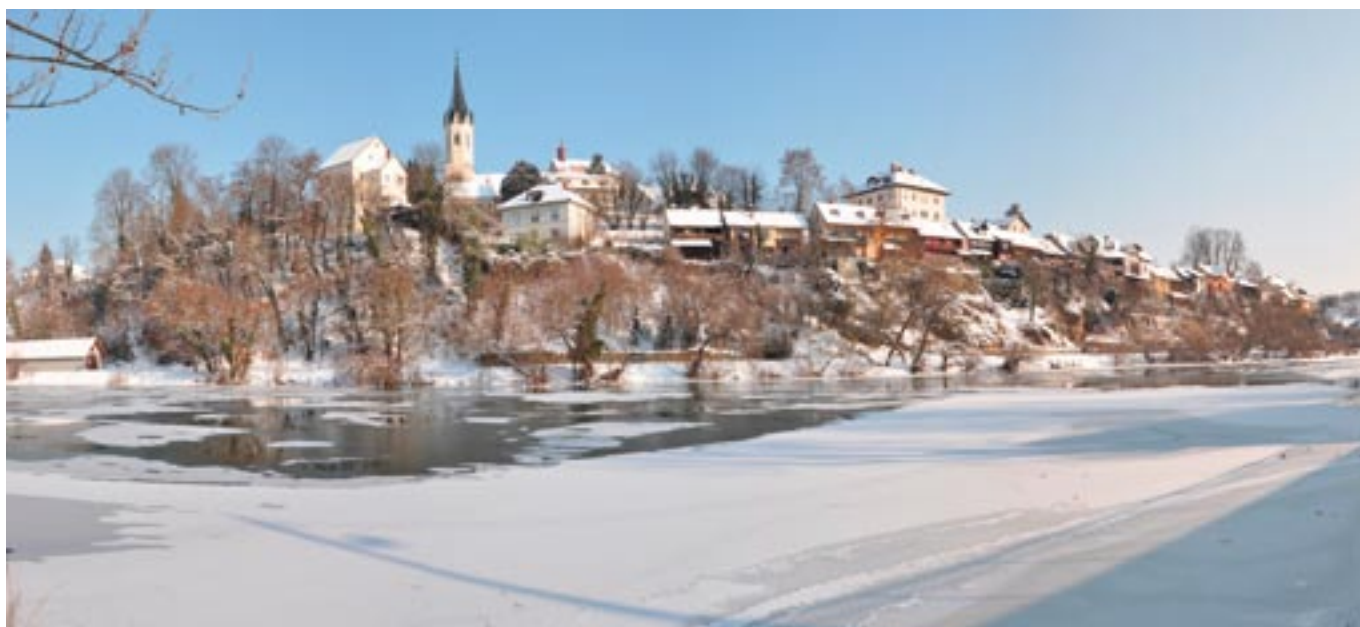
Med naša dejanja ljubezni pa spada tudi prizadevanje za pravično ureditev družbe, predvsem pa pričevanje praktične ljubezni. V vseh šestih slovenskih škofijah je okrog 450 Župnijskih Karitas, kar pomeni, da je Caritas organizirana v vsaki drugi župniji. Naša škofija pa ima v 71 župnijah 25 ŽK. Čaka nas še kar nekaj dela, da bo ta organizirana oblika

karitativnega dela, ki je najbolj uspešna, zaživela vsaj v večjih župnijah v vseh šestih dekanijah. Pomen karitativne dejavnosti ni le v konkretni pomoči ljudem v stiski, ampak je nekaj več. Razvija kulturo ljubezni in podpira čut solidarnosti, brez katere je krščanska kultura prazen pojem.

Ob občnem zboru se zahvaljujem gospodu direktorju naše Škofijske Karitas, msgr. Igorju Luzarju, tajniku in socialni delavki ter vsem prostovoljcem ŽK za vse opravljeno delo udejanjene ljubezni, po kateri prihaja božja svetloba na svet.

*msgr. Andrej Glavan
novomeški škof*

+ Andrej Glavan

Spodbujajmo se k ljubezni in dobrim delom

Letno srečanje sodelavcev Škofijske karitas Novo mesto, kjer se nas običajno zbere največ, poteka že kot ustaljeno v postnem času. V duhovnem in liturgičnem smislu postni čas označujemo tudi kot »močni čas«, čas ki naj nas močneje duhovno prenovi. Papež na začetku postnega časa celotni Cerкви nameni posebno duhovno vzpodbudo v obliki pisma – letošnje ima za vodilno misel vzeto iz pisma Hebrejcem: *»Mislimo drug na drugega, tako da se spodbujajmo k ljubezni in dobrim delom«* (Heb 10, 24).

To je v svojem najglobljem bistvu tudi naš program, ki ga karitas želi v polnosti uresničevati. Biti odprt za drugega pomeni, ne samo da pogosto misliš, kako je drugi morda v težavah, ampak mu želiš konkretno pomagati v tej, zanj težki življenjski situaciji. Prav je, da se v naših župnijskih skupnostih pogosto spodbujamo k ljubezni in dobrim delom. Dobra dela so uresničitev ljubezni. Po njih, svetu ki nas obdaja, kažemo in razodevamo ljubeči obraz Cerkv. Želim si, da bi bilo čim več tega spodbujanja k dobrim delom, znotraj župnij in med njimi, v dekanijah in širše. Pogosto se dogaja, da se na poti spodbujanja utrudimo, izgubimo nekoliko elana in navdušenja. Morda nas preveva celo pesmizem. Kaj pa lahko mi storimo še več? Saj se ne da nič dolgoročno izboljšati. Na vratih naših karitas se vedno znova pojavljajo isti in znani obrazi. Ljudje se vedno težje izvijajo iz primeža pomanjkanja in revščine. V takih trenutkih ne smemo obupati, temveč se medsebojno spodbujati. Za dežjem vedno pride sonce. Osrečujoča zavest, da smo nekomu pomagali, nam da novega vetra v jadra naše dobrotelčnosti. Dobromisleča, toplata beseda širi srce.

Leto socialne pravičnosti nam je v tem pastoralnem letu dodaten izziv, da še bolj izostrimo naš pogled na okolico, na družbene krivice ki se dogajajo, zaskrbljujoče naraščanje brezposelnosti, pomanjkanje osnovnih sredstev za preživljanje, tako posameznikov kot celih družin. Truditi se moramo, da bo naša pravičnost v odnosu do ljudi in institucij *»večja kakor pravičnost pismoukov in farizejev«* (Mt 5, 20). To pomeni, da sodbo o razmerah in okoliščinah v katerih se znajdejo ljudje modro presojava, končno presojo pa prepuščamo Božji ljubezni. Če naše srce koga obsoja, je Bog vendarle večji od našega srca. Družbeni nauk Cerkv nas spodbuja, da delujemo še posebej v smeri pospeševanja solidarnosti. Solidarnost je dobro znamenje, da ima družba ohranjen zdrav in družbeno občutljiv smisel za sobivanje ljudi in spoštovanje njihovega dostojanstva.

V Cerкви na Slovenskem pripravljamo za naslednje obdobje nov, posodobljen pastoralni načrt. Ena izmed njegovih razsežnosti bo tudi vzpodbujanje sočutja in solidarnosti na področju duševnih stisk. Le te, pogosto izvirajo iz neurejenega socialnega okolja. To bo tudi smer razvijanja programov naše škofijske in župnijskih

karitas v prihodnosti. Poleg delitve materialne pomoči ki ostaja ena naših značilnih dejavnosti, bomo poskušali oblikovati tudi programe, ki bodo nagovorili ciljne skupine, ki se v sodobni dinamični družbi pogosto čutijo potisnjene na družbeni rob: ostareli, osamljeni, ovdovali, odvisniki. Z oblikovanjem raznih svetovalnih organov in delavnic, jim bomo poskušali stati čim bližje v njihovih problemih, težavah in stiskah.

Ob občnem zboru izrekam zahvalo vsem sodelavcem župnijskih in škofijske karitas, članom dobrotelčnih skupin po župnijah, vsem našim darovalcem, tako znanim kot neznanim. Iskrena hvala tudi predstavnikom občin in krajevnih skupnosti, ki nam v lajšanju človeške stiske priskočijo na pomoč. Sodelovanje z njimi bomo v prihodnosti še razširili in utrdili.

Številke v zborniku govorijo predvsem o kvantiteti razdeljene pomoči. O kvaliteti odnosov pa govorijo veseli in od stisk rešeni obrazi naših prosilcev.

Naj nas dobrotelna dejavnost ki je srce Cerkv, še bolj poveže in utrdi med seboj!

*mag. Igor Luzar, direktor
Škofijske karitas Novo mesto*

Delovanje ŠKOFIJSKE KARITAS Novo mesto v petem letu njenega obstoja

Leto 2011 je minilo v znamenju znatnega zmanjšanja sredstev, ki jih država namenja za delovanje humanitarnih organizacij oziroma programov, ki jih izvajamo. V največji meri smo se tako zanesli na hrano iz EU skupnosti prek Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, ter sredstev FIHO. Nad vse dobrodošla pa je bila pomoč Mestne občine Novo mesto, ki je tudi v letu 2011 sofinancirala del naših programov.

Zaradi skromnejših sredstev pomoči nismo mogli odobriti v primeru dobre četrtine prošenj – predvsem tistih uporabnikov, ki so v preteklosti že prejeli pomoč ŠKNM.

Napovedi za prihodnje mesece in leto niso obetavne, kar pomeni še več dela za humanitarne delav-

ce in prostovoljce, saj je ljudi, ki iščejo tovrstno pomoč iz dneva v dan več. Veča se tudi število družin delavcev, ki si zaradi minimalnih plač in vse večje ekonomske nestabilnosti in kreditov ne zmorejo več zagotavljati socialne varnosti.

Materialna pomoč:

Prostovoljci Župnijskih Karitas so v letu 2011 razdelili prek 200 ton hrane. Poleg hrane iz zalog EU, je bilo razdeljenih še 30 ton hrane in higienskega materiala v 3.177 paketih, ki jih je financirala Škofijska karitas. Prejemnikov najrazličnejših oblik prehranskih in higienskih paketov je nekaj več kot 8.000 prejemnikov. Brez pomoči Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, takšnemu številu ljudi zagotovo ne bi mogli pomagati, saj ravno ukrep razdeljevanja hrane iz intervencijskih zalog oziroma t.i. »hrane EU« služi kot prva pomoč v stiski in dodana vrednost programov Karitas. Kot poglobljen in nepogrešljiv del v nujenju pomoči pa so zagotovo požrtvovalnost in mnogokrat

izredni napor prostovoljcev Karitas.

V maju smo na Škofijski karitas Novo mesto prejeli hrano, ki so jo zbrali in dostavili dijaki 4. letnika Gimnazije Novo mesto. Riž, moko, testenine, sladkor, sol in druge prehranske artikle smo že pričeli deliti ljudem, ki so se znašli v stiski. Veseli smo takšnega odziva dijakov, ki so se odpovedali izražanju veselja ob zaključku šolanja na način, da bi pri tem hrano uporabljali na neprimeren način. Za odgovorno ravnanje in prejeta hrano se jim skupaj z uporabniki pomoči iskreno zahvaljujemo.

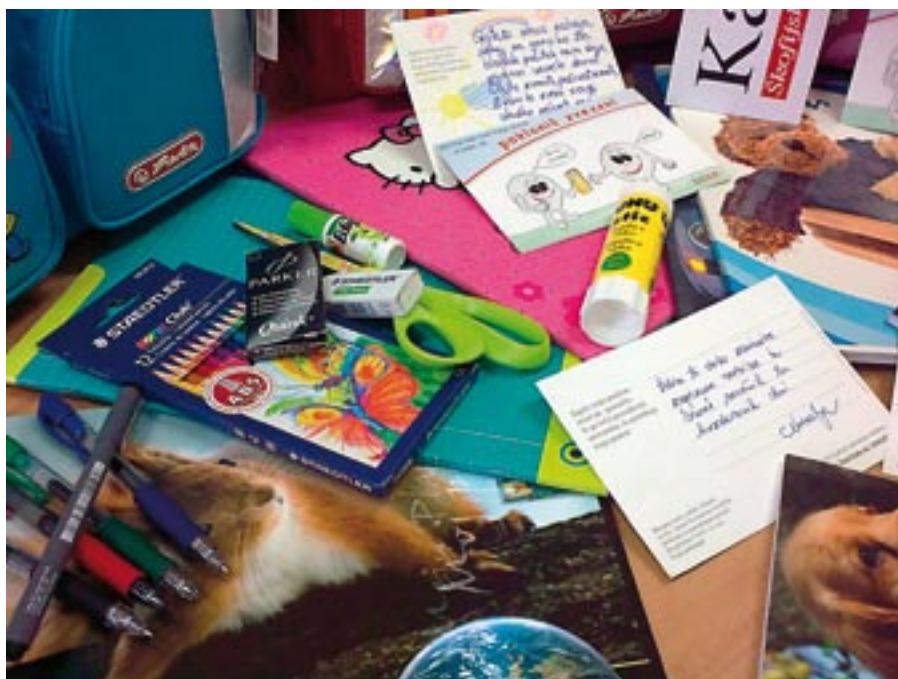
Pomoč v obleki:

S pomočjo donatorjev trgovine C&A, ki je poklonila večjo količino oblačil poletne sezone, ter Alpine, ki je donirala obutev, prav tako izločeno iz prodaje. Vrednost tovrstne pomoči v letu 2011 presega 24.000 EUR.

Svetovalno delo

Sočasno z nudenjem konkretnih oblik pomoči so uporabniki vključeni tudi v svetovanje z namenom konstruktivnejšega reševanja stisk. Svetovalno delo je potekalo v sprejemni pisarni ter tudi na terenu. Glede na trajanje in osebno zaznavanje stisk se na ŠKNM obračajo po pomoč posamezniki in družine, katerih stiske so dolgotrajne ter tisti, ki so se znašli v kratkotrajnih stiskah. Svetovalno delo je v primeru prvih usmerjeno predvsem na prepoznavanje življenjskih opor, individualno načrtovanje, možnost vključevanja v skupino za samopomoč, v primeru drugih pa na usmerjanje in nudenje začasnih opor in oblik pomoči.

Spremembe na trgu dela se odražajo tudi na strukturi ljudi, ki

so v stiskah in prosijo za pomoč. Opažamo, da med prosilci oziroma uporabniki **narašča število tistih, ki so zaposleni**, vendar se zaradi nizkih dohodkov in izrednih okoliščin znajdejo **v stiskah**. Ker ne pridobijo kreditov, s katerimi bi si pomagali premostiti stiske in večje enkratne izdatke, do denarnih socialnih pomoči pa niso upravičeni zaradi preseganja cenzusov, prosijo predvsem za enkratne oblike pomoči v večjih zneskih.

Veča se tudi **odstotek prosilcev, ki ne želijo uveljavljati denarnih pomoči na centrih** za socialno delo. To so predvsem tisti, ki so ostali brez dela in imajo nekakšno premoženje, denarnih pomoči pa ne želijo uveljavljati zaradi vračljivosti teh, kar predvideva novi zakon o socialno varstvenih prejemkih. S prenosom državnih pokojnin na socialnovarstvene prejemke pa pričakujemo tudi povečano število starejših, ki bodo iskali različne oblike pomoči.

Tekom leta je bilo precejšnje tudi število **prosilcev z začasnim delovnim dovoljenjem**, ki so ob izgubi dela ostali brez

pravice do nadomestila za primer brezposelnosti.

Pomoč pri plačilu položnic:

- nudena 275 družinam v višini 37.000 €; V marcu in aprilu pa smo v sodelovanju CSD in RK razdelili finančno pomoč še 51 delavcem iz BiH.

- zaradi znižanja sredstev in porasta števila prosilcev dobri če-

trtini prošelj pomoč ni bila odobrena, pri čemer je bila pomoč zavrnjena predvsem tistim, ki so bili pomoči Karitas že deležni (večkratni prejemniki pomoči);

- pomoč je bila največkrat nudena družinam (dvostarševskim in enostarševskim - 53 %), tem sledijo posamezniki in starejši;

- največkrat je bilo prošelj za pomoč pri plačilu elektrike, dopolnilnega zdr. zavarovanja, stroškov najemnine, ogrevanja in šolskih položnic.

Pomoč pri nakupu šolskih potrebščin in pri nakupu kurjave:

- šola: pomoč je bila nudena 265 otrokom iz 119 družin v skupnem znesku 17.000 €. Najbolj pogosta je bila pomoč v obliki bonov, ki so jih lahko uveljavili v knjigarnah založb DZS, MK in KN.

- kurjava: pomoč je bila nudena 72 družinam in posameznikom v obliki nakupa kurilnega olja, drv, plina ipd. ter v obliki plačila stroškov ogrevanja.

Letovanja:

V maju, juliju in avgustu so v okviru Slovenske Karitas potekala letovanja. Z območja Škofijske

karitas Novo mesto se je letovanja udeležilo 17 starejših, 5 družin (skupaj 20 članov) ter 12 otrok. Strokovno vodena tedenska letovanja so potekala v Karitasovi Sončni hiši v Portorožu, katerih namen je omogočiti počitniški oddih, razbremenitev stisk, medsebojno povezovanje, posredno pa tudi konstruktiven vpliv na reševanje osebnih stisk.

Opazanja:

- povečuje se št. uporabnikov, ki prosijo in se zanimajo za različne oblike pomoči (predvsem brezposelni; socialno ogroženi, ki ne želijo uveljavljati DSP zaradi vračljivosti; tujci z začasnimi delovnimi dovoljenji in brez pravice do socialnih transferjev; družine zaposlenih, ki se znajdejo v stiskah zaradi nerednih izplačil plač, velike kreditne obremenjenosti, oziroma izrednih stroškov ipd.;

- zneski odobrenih pomoči so nižji kot leto poprej;

- povečano je zanimanje za finančne oblike pomoči;

- beležimo odziv mladih na prostovoljske in humanitarne akcije – npr. zbiranje zvezkov po OŠ za otroke iz socialno šibkih družin, zbiranje hrane ipd.

- največkrat so ljudje v stiskah glede nudenja pomoči Škofijske karitas Novo mesto informirani s strani Župnijskih Karitas, CSD ter RK. Tisti, ki presegajo cenzuse za uveljavljanje denarnih socialnih pomoči (DSP), pa se poleg usmerjanja CSD za pomoč največkrat zanimajo sami.

Prostovoljstvo in izobraževanje:

V dejavnosti ŠKNM je na 24 lokacijah vključenih prek 500 prostovoljcev, ki delujejo v okviru matičnih župnijskih Karitas (ŽK). Teden Karitas 2011 je med 21. in 27. novembrom potekal pod geslom »**Srce, ki vidi**«, evropsko leto prostovoljstva pa »**Bodi prostovoljec, spreminjaj svet!**«.

V času med 14. in 15. oktobrom se je 20 prostovoljcev udeležilo se-

minarja Karitas z naslovom »Srce, ki vidi«. Tradicionalne četrtkove izobraževalne večere smo izvedli v mesecu decembru z naslovom »Sodobni problem osamljenosti« (predavatelj: mag. Marko Kovačič) in februarju »Pomen in vloga sprave v življenju človeka in družbe« (predavatelj: dr. Janez Juhant).

Iskreno hvaležnost izražamo vsem, ki so posebej prepoznali vlogo prostovoljcev Karitas in podprli njihovo in naše delovanje. Prostovoljci so namreč največji in neprecenljiv zaklad dobrotelnosti pri nas in srce -to je tisto srce, ki vidi - onkraj predsodkov, mnogokrat z izkušnjo lastnega trpljenja, bolečine ter krivic. In tako kot srce, tudi prostovoljci delujejo tiho in vendar v nerazdružljivi povezanosti z župnijo, lokalno skupnostjo in njenimi dejavnostmi. Iskrena zahvala vsem in vsakemu posebej, tudi tistim, ki vsake toliko »posodijo« svoje roke, avto ali pa kako drugače prispevajo za boljši jutri ubogih.

Odzivi na poslanstvo in delovanje ŠKNM:

V mesecu aprilu je revizorska hiša Probitas d.o.o., v okviru Slovenske karitas, izvedla revizijo FIHO sredstev; veseli nas, da je bilo mnenje revizije pozitivno.

V primeru hudih stisk ter večjega števila delovnih odpuščanj (v TOM-u, najrazličnejših gradbenih podjetjih, Novolesu in Revozu ipd.) smo tako v skladišču v Drgančevju, kot na Župnijskih karitas nudili pomoč v čim krajšem času od nastanka stiske.

Nudenje pomoči čim večjemu številu uporabnikov smo preverjali prek kriterijev dodeljevanja pomoči; usklajevanje pomoči s CSD in drugimi organizacijami;

Pozitiven odziv uporabnikov smo prejeli tudi v okviru skupine za samopomoč ter hkrati predloge za nadgradnjo posameznih segmentov pomoči.

Prisotnost Karitas je prepoznavna in, še zlasti v času vzpostavitve kriznih razmer v gospodarstvu in na trgu dela, postala nepogrešljiva za vse tiste, ki so iz dneva v dan na najbolj krut način prepuščeni na milost in nemilost družbe in njene politike.

Andreja Kastelic, univ. dipl. soc. del. in
Gregor Vidic, generalni tajnik ŠKNM

Odmevi iz ŽUPNIJSKIH KARITAS

Župnijska karitas Vavta vas je praznovala

Župnijska Karitas Vavta je nastala skorajda že pred dvema desetletjema in če bi želeli zbrati aktivnosti v prehojenem času, bi bila zgodba zelo zanimiva in obsežna. V naši Karitas deluje dvajset prostovoljcev, ki z veseljem delujejo na način, da skušajo v vseh vaseh in domovih župnije priti do tistih, ki potrebujejo bodisi materialno ali duhovno pomoč.

Na nedeljo Karitas 27. novembra smo imeli še poseben razlog za praznovanje, saj nam je s pomočjo župnije uspelo obnoviti skladišče in pridobiti še nov prostor za delovanje. Ob tej priložnosti nas je obiskal direktor Škofijske Karitas Novo mesto msgr. Igor Luzar, daroval obe sv. maši in blagoslovil obnovljene prostore. Po opravljeni blagoslovitvi so prostovoljci Karitas pripravili dan odprtih vrat, razstavo ročnih del, ki jih izdelujejo prostovoljci sami in skromno pogostitev.

Med sv. mašo je za svoje iskreno delo prejela župnijsko priznanje tako celotna skupina prostovoljcev Karitas in osebno priznanje tudi voditeljica skupine ga. Anica Tolar, ki se že dolga leta odziva kot nesebično orodje božje ljubezni.

Delo v tem letu je bilo še dodatno zaznamovano z razdeljevanjem pomoči delavcem, ki so se znašli v hudih preizkušnjah ob izgubi dela v Novolesu. Še naprej

bomo pozorni do tistih, ki se bodo v stiskah znašli na pragu naših prostorov, do tistih v domovih za ostarele, do bolnih, trpečih in osamljenih v bolnišnicah ali na svojih domovih. Gospodove besede: »Lačen sem bil ...«, pa naj nas nikoli ne najdejo nepripravljene.

Miha Blažič

Foto: Rok Kopina

Odmevi iz ŽUPNIJSKIH KARITAS

PODAJMO SI ROKO UPANJA

3. dobrodelni koncert Župnijske Karitas Črnomelj

»V jesenskem času polnimo svoje kašče s pridelki zemlje, rok, glave in srca, s pridelki znanja in svojih želja, s kristali upanja, s sokovi ljubezni in z darovi svojih bližnjih. Polnimo svoje kašče in če še tako tlačimo vanje, ne moremo biti srečni, če vsega, kar imamo, ne ponudimo tudi drugim.« je prebral povezovalc programa na dobrodelnem koncertu, ki ga je v petek 4. novembra organizirala župnijska Karitas Črnomelj. Sodelavci Karitas vemo, kako pomembno je ponuditi tudi drugim in kako dobro je biti srečen. Vemo tudi, da nas obkrožajo dobri ljudje, ki jim ni vseeno kako živi njihov sosed, njihov sovaščan, njihov someščan. Pri pripravi prireditve nam je prav ta misel vlivala voljo in pogum.

V dobrih dveh urah so se na odru zvrstili številni nastopajoči, ki so se velikodušno odpovedali honorarju. S svojimi skrbno pripravljenimi točkami, so nam pričarali lep in nepozaben večer. Organizatorji smo med nastopajočimi posebno mesto namenili našim otrokom in mladini, ki so s svojo otroško prisrčnostjo peli, plesali, recitirali in igrali na različna glasbila. Tiho upamo, da bo morda

prav nastop na dobrodelni prireditvi v njihovem mladem srcu prebudil čut dobrodelnosti, čut naklonjenosti in spoštovanja do sošolca, ki ima malo manj. Morda bo celo del svojih dobrin začel deliti z njim.

Obiskovalci prireditve so do zadnjega kotička napolnili dvorano Kulturnega doma. Med njimi so bili tudi novomeški škof msgr. Andrej Glavan, direktor ŠK Novo mesto msgr. Igor Luzar ter župa-

nja občine Črnomelj Mojca Čemas Stjepanovič. Vse prisotne sta pozdravila in nagovorila županja in domači župnik Peter Kokotec. Slednji je dejal, da sta priprava in izvedba koncerta še bolj povezala župnijo in da se je pokazalo, da želimo pomagati in reševati stiske ljudi. S pridobljenimi sredstvi bo župnijska Karitas pomagala vsem generacijam ljudi v stiski. Svojem bolnih in ostarelih bo olajšala delo s pripomočki za nego na domu, posameznikom in družinam bo pomagala z dokupom hrane, mladim pa pri njihovem izobraževanju.

»Otroci gredo vsako jesen na novo pot in na njej ne vemo, koliko steče bodo prinesli litri črnila, koliko igre ošiljeni barvniki, koliko zadovoljstva naloge in učenje. Starši, objemite otroke za srečno pot! Povejte jim, da jih imate raje kot njihove ocene in pokale. Naj bo na prvem mestu otroška sreča.« je povzel povezovalc programa.

Ana Pavlakovič

Teden v Sončni hiši v Portorožu

Vtisi z letovanja s Škofijsko karitas

*Prava ljubezen do Boga
mora tri priče imeti:
živo vero, ki je priznanje
Jezusovega nauka,
trdno zaupanje v božje usmiljenje
in ljubezen do bližnjega,
kajti kar bližnjemu storimo,
Bogu storimo.*

A. M. Slomšek

Začela sem s Slomškovimi verzi, katere vedno znova zelo rada prebiram, saj so tako zelo življenjski in meni tako zelo blizu srca. V težkih življenjskih preizkušnjah, ki so me že doletele, je bila živa vera v Boga in trdno zaupanje v božje usmiljenje tisto, česar sem se močno oklenila in mi je vedno pomagalo, da nisem omahnila.

Bilo je v juliju 2011, ko je na naš naslov prišlo pismo s Škofijske karitas Novo mesto, ki se je začelo z besedami: »Vaša družina je bila s strani gospoda župnika predlagana za letovanje v Portorožu.« Nikoli ne bom pozabila leska sreče v očeh mojih hčerk, ko sta izvedeli to novico. Odkar se je rodila najmlajša hčerka (13 let) še nismo bili na morju.

Nepopisno lepo je bilo jutro 25. julija, ko se je naša družina odpravila proti morju. Že med vožnjo nas je poklicala gospa Andreja in povedala, da nas pričakujejo. Našli smo najprijaznejšo Sončno hišo v Portorožu in tam so nas sprejeli najtoplejši ljudje, kar si jih lahko zamislimo: Andreja, Magdalena, animatorji, kuharica, hišnik in šest čudovitih družin.

Začelo se je življenje, kot v lepem filmu. Sedem srečnih družin, povezanih v eno veliko družino. Vsak dan začet z molitvijo, z zahvalo Bogom. Nato čudovit zajtrk, vsak dan kopanje na morju, sončenje na ležalnikih centralne plaže Portoroža, okusno kosilo, po katerem je zadišalo že kar do plaže, zahvaljevanje Bogu za okusne dobrote naše kuharice, ponovno kopanje, sprehodi, ustvarjalne delavnice, okusna večerja, zahvala Bogu za vse kar nam podarja.

Doživeli smo tudi čudovito morsko potovanje z ladjo do Izole, ki ga ne bomo nikoli pozabili, kakor tudi ne nepozabnega sprehajanja po mestu Piranu. Bog nam je naklonil le eno samo deževno jutro. To je bilo jutro, ko nas je obiskal gospod župnik in daroval sveto

mašo. V veliko veselje mi je bilo, ker mi je bila dana možnost, da sem pri sveti maši lahko sodelovala tudi z branjem berila.

Le najžlahtnejše božje usmiljenje je lahko v pravem času

pripeljalo v bližino naše družine čudovitega človeka gospoda župnika Davida Jensterleta, ki nam pomaga v mislih, besedah in prečudovitih dejanjih; le Bog je lahko na pravo mesto postavil Vas – dobre ljudi Karitasa, ki na nesebičen način pomagate vsem

ljudem, ki smo pomoči potrebni in nam prižgete luč, ko tavamo v temi.

Naj Vam za vse poplača dobri Bog in hvala, ker ste!

*Za vedno hvaležna
Vanja z družino!*

Ne pozabimo

V postni akciji vsako leto pomoč namenimo pokri- vanju stisk na območju JV Evrope. V Albaniji, v me- stu Elbasan, deluje tudi naša rojakinja, s. Slavka Cekuta. V mnogokrat nadčloveških naporih skrbi za revne in osirotele otroke ter dekleta, katerih prihodnost bi bila sicer zelo negotova.

Dom sprejme 30 otrok in je re- dno polno zaseden. V Dom prihajajo otroci iz socialno ogroženih družin, brez staršev ali s starši, ki so bolni, in otroci staršev, ki so po zaporih. Njihove zgodbe so težke in boleče. Otroci dobijo v domu popolno oskrbo, hodijo v šolo in zaživijo normalno življenje. Poleg doma je nastal vrtec, ki sprejme do 120 otrok iz bližnje okolice. V vrtcu imajo prednost otroci iz revnih družin. Ob skrbi za otroke se je pokazala potreba po domu za dekleta in po izo- braževalnem centru za dekleta in žene. V dom za dekleta lahko sprejmejo največ do 12 deklet, v starosti od 14 do 18 let. Dekletom omogočijo, da doživijo dom, dobijo možnost šolanja, terapevtsko in čisto človeško spremljanje in toplino. Prednost pri sprejemu imajo dekleta, ki so otroštvo preživela v njihovem domu za otroke in dekleta s ce- ste, ki jih je življenje zelo ranilo. Potreb in prošenj je vedno več,

kot je možnosti za sprejem. Za prihodnost načrtujejo in iščemo nove možnosti za spremljanje teh deklet po osemnajstem letu. Poleg vseh teh dejavnosti, ki so jim vsak dan nov izziv, skuhamo dnevno 70 toplih obrokov za otroke iz revnih družin. Družine z več otroki so, kot pravi s. Slavka, revne. Imajo komaj za preživetje ali še to ne. Zaposlitev ni. Socialna pomoč s strani države ni organizirana. Albanija je še vedno dežela z mnogimi obrazi revščine, ki jih je težko prezreti, saj so v nebo vpijoče potrebe. Velika potreba je izobraževanje revnih deklet in žena, ki so komajda pismena ali še to ne. Seveda jih je težko navdušiti, še težje je dobiti dovoljenje družine, da se vključijo v izobraževanje, ki ga pripravljajo in nudijo v njihovem centru. Od leta 2003 so v projekt vključene Šolske sestre de Notre Dame na prošnjo omenjene organizacije, ki ima svoj sedež v Nemčiji. Njihova naloga je pomagati zaposlenim pri vzgojnem poslanstvu,

spremljati otroke in mladostnike pri njihovi celostni vzgoji skozi vsakdanje življenje in skrbeti, da se pridobljena sredstva dobrotnikov dobro in koristno porabijo. S sredstvi, ki so se nabrala v postnem času 2011, smo pomagali pri kritju stroškov nabave in montaže boilerja in sončnih panelov, za kar se v imenu vseh lepo zahvaljuje:

Spoštovani sodelavci Škofijske karitas Novo mesto!

En lep pozdrav iz Elbasana. Hvala Bogu še ni preveč mrzlo, tako, da še lahko »živimo«. Pošiljam vam račun in poročilo o porabi denarja, ki ste nam ga podarili. V imenu naših varovancev in vseh, ki smo deležni vaše dobrote se vam iskreno zahvaljujem. Bog vam obilno povrni.

Želim vam vse dobro in obilo Božjega blagoslova.

s. Slavka Cekuta

Poročilo o poslovanju ŠKOFIJSKE KARITAS

SKLADI

Leto 2011 je zaznamovala huda gospodarska kriza, zato se je na Škofijsko Karitas s prošnjami za pomoč obrnilo veliko ljudi v stiski. Karitas je plačala položnice v vrednosti cca 55.000 €, razdelila pakete hrane v vrednosti cca 122.000 €, pomagala pri nakupu šolskih potrebščin in plačilu šolskih položnic v vrednosti cca 24.700 € in brezposelnim z 10.120 €. Sredstva postne akcije »Ne pozabimo« smo namenili sirotišnici v Albaniji.

Če primerjamo prihodke v skladih in razdeljeno pomoč med letoma 2010 in 2011, zaznamo zaskrbljujoč padec prihodkov za 30% in s tem povezane manjše možnosti za pomoč prosilcem, ki pa jih je vedno več.

SKLADI	Vredn. v €	RAZDELJENA POMOČ	Vredn. v €
FIHO pomoč družinam in posameznikom	30.090,33	Paketi hrane Plačilo položnic	13.082,34 17.007,99
FIHO pomoč socialno ogroženim otrokom	9.788,10	Plačilo šolskih položnic Šolske potrebščine	9.312,87 475,23
FIHO pomoč in skrb za starejše in bolne	5.847,28	Paketi hrane Plačilo položnic	185,41 5.661,87
FIHO žarek dobrote, zagovorništvo in skrb za dostojanstvo človeka	2.469,92	Izobraževanje prostovoljcev	2.469,92
Postna akcija »NE POZABIMO«	2.010,00	Pomoč sirotišnici v Albaniji	2.010,00
Klic dobrote	28.620,00	Plačilo položnic Paketi hrane Plačilo kurjave	21.354,10 6.073,40 1.192,50
Pomagajmo preživeti	13.500,00	Plačilo položnic Paketi hrane	7.343,29 6.156,71
Otroci nas potrebujejo	14.937,00	Šolske potrebščine	14.937,00
Za brezposelne	10.120,00	Pomoč brezposelnim	10.120,00
Sklad Zaupanje - porabljeno Prenos v leto 2012	1.744,97 482,42	Pomoč dvema družinama	1.744,97
Sredstva MO Novo mesto	13.750,00	Paketi hrane Plačilo položnic	9.804,75 3.945,25
Poplave - porabljeno Prenos v leto 2012	17.393,03 5.411,97	Plačilo položnic Pomoč pri sanaciji hiše: ŠKC	14.893,03 2.500,00
Sklad Karitas	2.695,94	Pokrivanje str. delovanja Izredna pomoč v stiski	1.874,82 821,12
Sklad za razvijanje prostovoljstva	360,95	Stroški izobraževanja prostovoljcev	360,95
Namenski darovi	2.070,00	Namen: operacija, dvigalo	2.070,00
»Evropska hrana«	86.725,19	Paketi hrane	86.725,19
SKUPAJ	248.017,10	SKUPAJ	242.122,71

Novo mesto v letu 2011

Prihodki in stroški delovanja KARITAS

Največ sredstev za delovanje Škofijske Karitas smo v letu 2011 prejeli iz naslova darov in donacij (skupaj 35.140,71 €), med njimi prevladujejo zbrana sredstva nedelje Karitas, sledijo pa donacije od dohodnine. Zelo pomemben vir prihodkov so tudi FIHO sredstva namenjena delovanju. Škofijska karitas ima oblikovana sredstva (rezervacije) za pokrivanje stroškov amortizacije osnovnih sredstev. Prejeli smo tudi sredstva za delno pokrivanje administrativnih in transportnih stroškov hrane iz intervencijskih zalog.

Med odhodki največji delež predstavljajo stroški dela zaposlenih (plače, stroški za prevoz in prehrano, regresa, službenih poti ter stroški za prispevke delodajalca). Med stroški materiala predstavljajo največji delež stroški pisarniškega materiala in strokovne literature. Med stroški storitev pa so največji stroški transporta. Tudi v letu 2011 je imela ŠK majhen presežek prihodkov nad odhodki v višini 6,73 €.

Če primerjamo poslovanje ŠK med leti 2010 in 2011 beležimo, da so se prihodki in stroški v letu 2011 povečali samo za 2.000 €.

PRIHODKI	Vrednost v €	ODHODKI	Vrednost v €
FIHO za delovanje	22.595,68	Stroški materiala	2.704,52
Škofijska nabirka za Karitas	16.000,00	Stroški energije	2.629,97
Darovi in donacije	8.340,71	Stroški storitev	6.183,43
Donacija 0,5% dohodnine	10.800,00	Stroški najemnine	785,16
Prihodki od rezervacij	1.031,06	Stroški ban. provizije	791,48
Prispevek vlade za uslužbence	2.394,77	Stroški amortizacije	1.943,60
Prihodki AS in TS	3.342,73	Stroški dela	49.500,83
Prihodki od obresti	40,77		
SKUPAJ PRIHODKI	64.545,72	SKUPAJ ODHODKI	64.538,99

Artikli EU	Dobava	Količina (kos)	Količina (kg)
TESTENINE polžki	1. DOB.	28.800	14.400
	2. DOB.	29.440	14.720
TESTENINE špageti	1. DOB.	28.800	14.400
	2. DOB.	29.454	14.727
MOKA	1. DOB.	17.280	17.280
	2. DOB.	17.280	17.280
BRUŠEN RIŽ	1. DOB.	31.080	31.080
	2. DOB.	31.080	31.080
UVT MLEKO	1. DOB.	25.200	25.200
	2. DOB.	25.200	25.200
	3. DOB.	21.600	21.600
PŠENIČNI ZDROB	1. DOB.	5.400	2.700
SKUPAJ		290.614	229.667

Poročilo pripravila: Tina Gradišar in Gregor Vidic

Programi nudenja pomoči

Obstoječi načini nudenja pomoči na ravni Župnijskih Karitas in na ravni Škofijske Karitas so velikokrat že precej razviti in se tekom izvajanja le še izpopolnjujejo. Družbene in razvojne spremembe pa nagovarjajo obstoječe humanitarne organizacije tudi k novim in inovativnim programom nudenja pomoči.

Od ideje do možne realizacije je običajno potrebnega kar nekaj časa in truda. V nadaljevanju so predstavljene le nekatere od mnogih programov pomoči, katerih cilj je tudi spodbujanje k medsebojni solidarnosti in čim večja samostojnost ljudi pri skrbi za sebe.

Nekaj takšnih idej je opisanih v nadaljevanju, in sicer:

- **vključevanje posameznikov, ki prejemajo pomoč, v programe nudenja pomoči drugim**; namen takšnega vključevanja je predvsem v aktivnem pristopu reševanja stisk

z nudenjem medsebojne pomoči, v pridobivanju izkušenj za občutljivost na stiske drugih in prepoznavnost lastnega prispevka k reševanju teh stisk – npr. prejemniki pomoči se na delilnem mestu

lahko vpišejo, s čim želijo oziroma na kakšen način bi lahko pomagali drugim;

- **sposojevalnice** stvari, ki so rabljene samo določen čas in so še uporabne; na ta način lahko družine privarčujejo pri kritju tovrstnih stroškov, hkrati pa lahko prevzemajo bolj skrben odnos do teh stvari – npr. sposojevalnica otroške opreme (vozički, otroške

posteljice ipd.), invalidskih pripomočkov ipd.

- **vključevanje prejemnikov pomoči v programe ustvarjalnih delavnic** (npr. izdelovanje okraskov, daril za obdaritev otrok, starejših, bolnih); prek ustvarjanja prejemniki pomoči spoznavajo različne vrste stisk in aktivno prispevajo k lažšanju teh;

- **učna pomoč za otroke** iz socialno ogroženih družin, pri čemer so v poučevanje lahko vključeni predvsem uporabniki, ki imajo znanje in spretnosti poučevanja, otrokom in njihovim družinam pa to doprine-

se k premagovanju učnih težav in jim daje možnost za napredovanje, kljub njihovim fizičnim omejitvam;

- **tržnica**, kjer se izmenjujejo uporabne stvari, kmetijski pridelki ipd.; tovrsten projekt zah-

teva prostorske možnosti ter organizacijo, ki vnaprej strukturira potek takšnih tržnic (s pravilnikom je lahko določeno, katere stvari sodijo na tržnico, v katerem času je ta na voljo, koliko stvari lahko posameznik prinese na enkrat ipd.); namen tovrstne tržnice ne bi bil v ustvarjanju dobička, ampak predvsem v spodbujanju samooskrbe; ob takšnih priložnostih se lahko javijo tudi

tisti, ki potrebujejo pomoč pri posameznih opravilih, v zameno pa omogočajo, da posamezniki dobijo material (npr. drva, hrano ipd.);

- **organizirane delavnice z namenom učenja uporabnih veščin za vsakdanje življenje**, ki pripomorejo k večji samostojnosti, neodvisnosti ter tudi k varčevanju: npr. delavnica peke kruha, priprava preprostih jedi, delavnica, kako uporabiti stvari, ki jih zavrzemo oziroma jih ne potrebujemo več, kako lahko sami poskrbimo za manjša popravila, kako se lahko omejijo vsakodnevni stroški ipd.

- **organiziranje solidar- nostnega sklada, ki ljudem omogoča izposojlo enkratnih finančnih pomoči**; enkratne finančne pomoči bi bile smiselne predvsem v primerih kratkotrajnih stisk, k se rešujejo aktivno; dodeljevanje pomoči in način vračanja mora biti vnaprej določen s pravili; vsi, ki finančnih pomoči ne bi zmogli vrniti v denarni obliki, bi za povračilo lahko poskrbeli s sodelovanjem pri izvedbi akcij zbiranja sredstev (npr. izdelava in prodaja dekorativnih izdelkov, katerih izkupiček gre v solidarnostni sklad);

- **tabori mladih** - vključevanje mladih v solidarnostno skrb za starejše, bolne in pomoči potrebne, in sicer lahko tudi že v okviru formiranih skupin mladih npr. mladinskih/birmanskih idr. skupin;

- **vključevanje uporabnikov v program/ aktivnosti likovnih razstav, koncertov, prireditvev**; vključevanje prejemnikov pomoči v dobrodelne akcije in prireditve prek katerih se zbirajo sredstva za programe pomoči.

NAČINI SOOČENJA S STISKAMI

Najpogostejši uspešni načini reševanja stisk uporabnikov:

- odpovedovanje manj nujnim stroškom,
- porazdelitev stroškov med družinske člane,
- skrb za samooskrbo s hrano ali nudenje pomoči v zameno za hrano,
- namenjanje prejetega dohodka najprej za poplačilo najnujnejših stroškov,
- pravočasno odzivanje in aktivni pristop pri reševanju težav v primeru nastalih dolgov (npr. pravočasni dogovor o obročnem odplačevanju dolga),
- aktivno reševanje stiske (npr. iskanje zaposlitve, vključevanje v izobraževanje in aktivnosti, ki omogočajo pridobitev različnih veščin).

Najpogostejši nekonstruktivni načini reševanja stisk:

- odlašanje, ne odzivanje ali neupoštevanje dogovorov z upniki terjatev;
- samo pasivno reševanje stiske (uveljavljanje različnih vrst pomoči) brez aktivnega reševa-

nja (omejevanje stroškov, skrb za povečanje dohodkov);

- iskanje in prepoznavanje krivcev za stisko zgolj na strani drugih in ne prepoznavanje lastnih prispevkov za izboljšanje razmer, razrešitev stiske;
- ne skrben odnos do materialnih stvari in pripomočkov, kar prispeva k hitrejšem uničenju teh in s tem večjimi stroški;
- ne znanje o smotrni porabi in razporeditvi porabe denarja.

SVETOVALNO DELO

Svetovalno delo z uporabniki ni:

- moraliziranje o tem, da so si uporabniki sami krivi za nastalo stisko,
- odločanje tistih, ki nudijo pomoč namesto uporabnikov, kaj morajo ti storiti za izboljšanje svoje situacije,
- reševanje stisk namesto uporabnikov samih – včasih so uporabniki sicer prepričani v svojo nemoč in vztrajajo na tem, česa vse ne zmorejo; pomembno je

prepoznati, kdaj gre za res za nemoč in kdaj je uporabnik v sebi ima moč, le da je ne prepozna ali je ne želi prepoznati.

Svetovalno delo je:

- poslušanje in vživljanje v stisko ljudi; raziskovanje njihovega razumevanja stiske in njihovega prepoznavanja rešitev;
- usmerjanje v vprašanji, da si uporabniki zmorejo pridobiti čim večji uvid v svojo stisko;
- je spodbujanje in motiviranje, ki pa ne sme biti lažno;
- je opozarjanje na majhne napredke, ki jih uporabniki ne zaznajo, jim pa lahko pomenijo veliko spodbudo pri nadaljnjem soočenju s stisko;
- je informiranje o različnih možnostih in pomoč pri raziskovanju, da se uporabnik lahko odloči, katera od možnosti bi bila v danem trenutku zanj najbolj sprejemljiva;
- graditev zaupnega odnosa, kjer se uporabnik čuti varnega in si dovoli izražati;
- ter skrb, da se zaupen odnos ohranja.

Beatius est magis dare quam accipere.

»Srečnejši je tisti, ki več daje kot prejema.«

Karitativno delovanje zagotovo bogati tako tiste, ki karitativno delujejo, kot tudi tiste, ki so pomoči deležni. Prav gotovo pa se karitativni delavci srečujejo s številnimi situacijami, ko se jim zastavljajo vprašanja, ali je bilo njihovo ravnanje pravilno. V nadaljevanju je z namenom lažjega delovanja predstavljenih nekaj tovrstnih situacij in možnih načinov odzivanja, in sicer če:

- **uporabnik nima potrebnih dokazil** – prostovoljec lahko z uporabnikom preko pogovora ugotovi, kako huda je stiska in potrebna pomoč; v kolikor je potreb-

no čim prejšnje nudenje pomoči, potem se lahko izjemoma nudi enkratno pomoč tudi brez potrebnih dokazil, vendar je uporabnika potrebno opozoriti na postopek uveljavljanja pomoči ter določiti rok, do kdaj mora potrebna dokazila dostaviti; v vsakem primeru je priporočljivo, si zapisati, komu je bila pomoč nudena;

- **uporabnik pomoč izsiljuje** – uporabniki, ki dojemajo, da jim pomoč pripada, pa jim je ta odklonjena ali pa dana v manjši meri, kot pričakujejo, lahko to pomoč zahtevajo in jo celo poskušajo doseči prek izsiljevanja; v

kolikor pogovor v teh primerih ni mogoč, je dobro komunikacijo z uporabnikom, ki izsiljuje na grob način, prekiniti in svojo utemeljitev podkrepiti s pravilnikom, ki vsebuje to pravilo in je tudi napisan na vidnem mestu; če pa je pogovor mogoč se uporabniku predstavi kriterije delitve pomoči in poskuša doseči razumevanje;

- **se uporabnik vede neprimerno** – opis neprimernega vedenja je lahko napisan na vidnem mestu; vselej, kadar do neprimernega vedenja pride, je pomembno, da se uporabnika nanj opozori ter prav tako pa tudi na

posledice, ki sledijo, če s takšnim ravnanjem nadaljuje; pomembno je, da se že vnaprej – preden do takšnih situacij sploh pride - ve koga poklicati na pomoč, saj situacije, ko se takšno dogajanje že odvija, ne dopuščajo razmišljanja in presojanja o možnih ukrepih; v primerih, ko neprimerno vedenje preseže meje dopustnega – gre za ogrožanje ali vzbujanje občutkov ogroženosti - je pomembno, da se o tem obvesti tudi ustrezne policijske službe;

- **je stiska uporabnika/njegove družine velika in ne vemo, kam ga usmeriti** – v tem

primeru je priporočljivo zbiranje ustreznih informacij o pristojnih institucijah in možnih oblikah pomoči tudi naknadno po pogovoru z uporabnikom; pomembno je, da se ljudem v stiskah poda informacije, se jih spodbuja k iskanju pomoči, v kolikor v njih prevladuje prevelik strah, vendar pa je odločitev za dejansko iskanje pomoči na strani uporabnika; tudi če uporabnik potem ko so mu informacije posredovane, ne išče pomoči, to ne pomeni, da delo prostovoljca ni bilo dovolj zadostno, ampak predvsem da

odločitev na strani uporabnika še ni »dozorela«; podobno tudi ne pomeni, da je naloga prostovoljca v tem, da posamezne primere uporabnikov izpostavlja na institucijah in namesto njih ureja postopke ter prosi za pomoč – vse te korake mora storiti uporabnik sam, prostovoljec pa mu je lahko pri tem opora in ga opozarja na pozitivne vidike teh korakov;

- **uporabnik opiše le delno resnico svoje stiske** – pomembno je, da so uporabnikom skozi pogovor postavljena vprašanja, ki so mu pomembna za razjasnitev in razumevanje lastne stiske; slutnje o prikrivanju je pomembno na spoštljiv način izreči uporabnikom, saj lahko nasprotno – zgolj ostajanje pri slutnjah - dopušča izkoriščanje pomoči ali pa neupravičene predsodke do teh uporabnikov; vsi pogovori, ki se nanašajo na stiske uporabnikov, morajo biti vodeni v prostoru, kjer je zagotovljena zasebnost;

- **uporabnik pomoči ne uporablja v skladu z namenom oziroma je do prejete pomoči nespoštljiv** – v kolikor takšno ravnanje vidijo prostovoljci, ki pomoč delijo, je pomembno, da uporabnika na nedopustnost takšnega vedenja opozorijo takoj, ko to opazijo; kasneje, ko je dogajanje že mimo, pogovori in opozarjanja niso več tako učinkoviti, saj se uporabnik lahko izmika s sprenevedanjem in zanikanjem storjenega; če pa vedenje ni bilo zapaženo s strani prostovoljnih karitativnih delavcev in so nanj opozorili drugi ljudje, potem je pomembno, da se z uporabnikom pogovorimo in preko raziskovalnih vprašanj poskušamo pridobiti čim več informacij ter izpostaviti dana opozorila s strani drugih ljudi;

- **karitativni sodelavci ne zmorejo pomagati v takšni meri, kot bi si želeli glede na poznavanje stiske uporabnika in njegov trud za izboljšanje** – prostovoljni karitativni delavci lahko nudijo pomoč v okviru

danih možnosti, gotovo pa ne na način, da bi rešili vse stiske in pomagali vsem ljudem, ki so pomoči potrebni; pri soočanju z omejenim nudenjem pomoči si prostovoljci lahko pomagajo z medsebojnim izmenjavanjem izkušenj, pa tudi tako da svojo omejenost izrazijo uporabniku; uporabnik, ki bo znal in zmozel prepoznati težo dane pomoči, mu bo v danem trenutku dovolj velika, da bo sam zmozel storiti korake naprej; tisti, ki tega ne zmore prepoznati, pa mu verjetno tudi mnogo večja pomoč, ne bi zadostovala, da bi se njegova stiska zmanjšala;

- **karitativni sodelavec težko odreče pomoč, ker ga uporabniki poznajo in bi se počutil krivo, če bi to storil, pa čeprav uporabnik ni potreben pomoči v takšni meri kot drugi**; v tem primeru lahko uporabniki pričakujejo pomoč, ker poznajo karitativnega delavca ali pa ta zaradi poznanstva sam pri sebi doživlja občutke dolžnosti, da pomoč nudi; v takšnem primeru je lažje, če nudenje pomoči prepusti kateremu od drugih prostovoljcev oziroma skozi pogovor z uporabnikom obrazložili postopek in kriterije nudenja pomoči, ki se upoštevajo ne glede na morebitno poznanstvo;

- **uporabnik želi/zahteva večjo pomoč, kot mu je bila dodeljena** – v tem primeru gre lahko za stisko, ali pa za izsiljevanje, ki ni nujno agresivno, ampak je lahko tudi povsem v smislu predstavljanja v poziciji nemoči; prostovoljni delavci so tisti, ki v skladu s kriteriji dodeljujejo pomoč in tudi individualno skozi pogovor presodijo odstopanja v izjemnih primerih; pomembno pa je, da so takšne izjeme argumentirane in zabeležene ter da takšna odstopanja od kriterijev ne postanejo praksa, saj uporabniki to lahko prepoznajo kot šibkost in možnost manipulacije;

- **uporabnik v zameno za pomoč da darilo oziroma se ponudi za kakšno vrsto pomoči**;

uporabniki, ki ravnajo na ta način, si lahko s tem ustvarjajo pričakovanje o nadaljnjem nujenju pomoči; kadar v takšnih primerih prostovoljci sprejmejo darilo, pomoč pa je uporabniku zaradi omejenih možnosti zavržena, lahko pride do zamer in širjenja informacij o neprimernosti karitativnega delovanja; pomembno je, da karitativni delavec obrazloži uporabniku postopek nujenja pomoči, ki ni odvisen od danih daril oz. storjenih uslug ipd. ampak od stiske posameznika/družine ter danih možnosti nujenja pomoči; glede prostovoljnega nujenja pomoči drugim pa se lahko prejemnik pomoči in karitativni delavci pogovorijo o pričakovanih in možnostih ter oblikujejo dogovor o takšnem delovanju;

- **uporabnik prejema pomoč dolgotrajno in koristi vse možne oblike pomoči, sam pa je pri reševanju stiske pasiven;** v takšnem primeru je potreben tudi individualni pogovor s posameznikom/ družino, ki prejema pomoč; namen pogovora bi bil predvsem v pregledu dejanj, ki jih je uporabnik storil za razrešitev stiske/razmer ter v soočenju posameznika z njegovo pasivnostjo; pogovor ne sem biti usmerjen na obtoževanje in moraliziranje, ampak predvsem na zastavljanje vprašanj, preko katerih posameznik lažje prepozna svojo neaktivnost; za uvid v lastno stisko, mora včasih posameznik/družina priti do svojega »skrajnega roba« in se šele nato aktivno odzove; pomembno je, da se jih navkljub brezupnosti, spremlja, se pogovarja z njimi in se jih spodbuja; odločitev za spremembo pa mora dejansko »dozoreti« v posameznikih samih;

- **so karitativni sodelavci seznanjeni s primerom uporabnika, ki je v stiski, vendar ta pomoč odklanja in je ne želi sprejeti ali pa ima velik občutek krivde in sramu zaradi katerih mu je pomoč težko sprejeti;** pomoč, ki bi bila

v takšnem primeru dana posamezniku/družini, ne bi prispevala h krepitvi moči, temveč bi kvečjemu pri prejemniku vzbudila občutke krivde in manjvrednosti; pomembno je, da se karitativni delavci pogovorijo z uporabnikom, sprejmejo njihove občutke ter raziščejo, kakšna vrsta pomoči bi bila zanj sprejemljiva ter kakšne so dejanske možnosti nujenja pomoči; tudi pri tej skupini uporabnikov mora odločitev za sprejem pomoči »dozoreti« v njih samih, veliko pa lahko pri tem prispevajo tudi karitativni delavci s odprtim sprejemom in pogovorom;

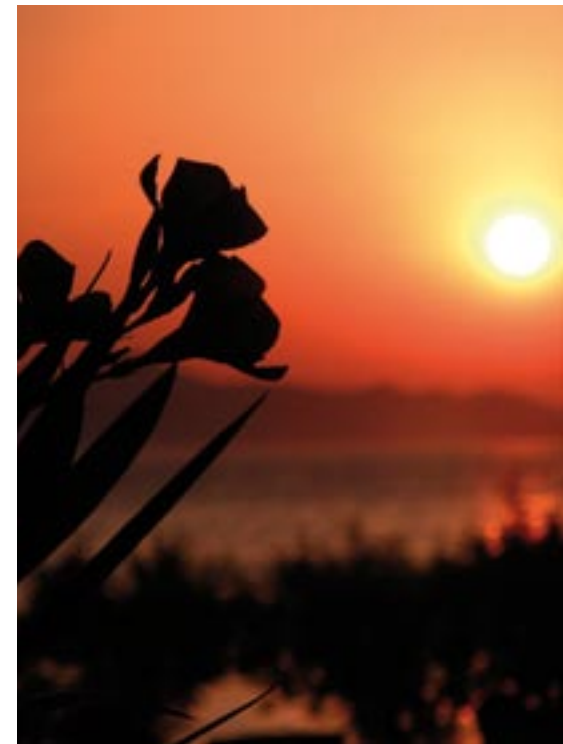
- **uporabnik prosi in želi prevzeti pomoč za druge, ki so v stiskah;** v takšnih primerih je dobro, da karitativni delavci v naprej opozorijo, kakšen je postopek nujenja pomoči, če uporabniki sami ne zmorejo prevzeti materialne pomoči osebno; v izrednih situacijah, kot so nenadne bolezni, nesreče je seveda dobro, da so karitativni delavci prilagodljivi in se glede prevzema pomoči prilagodijo; vsekakor pa ni priporočljivo, da bi izjeme postale vsakodnevne, kajti uporabniki lahko takšno pripravljenost prilagajanja tudi izrabijo;

- **na enkrat pride po pomoč veliko število ljudi in je delitev materialne pomoči težko nadzirati;** kadar je število uporabnikov na enkrat preveliko, včasih lahko uporabniki izkoristijo in pomoč prevzemajo nekontrolirano; v izogib takšnim situacijam je dobro v naprej določiti seznam uporabnikov po skupinah, ki pomoč prevzemajo ob vnaprej določenih urah;

- **uporabnik k uveljavljanju pomoči nagovarja številne druge ljudi;** uporabnikom, ki skrbijo, da se pomoč deli mrežno znotraj njihovih širših skupin, je pomembno, da se jim v pogovoru obrazloži, kakšen je namen pomoči ter izpostavi, da je temelj nujenja pomoči predvsem odzivanje na stisko, pri čemer pa mora vsak posameznik sam prepoznati

in izraziti potrebo po pomoči; opozoriti je potrebno tudi na to, da v kolikor pomoč prejema tisti, ki niso v resničnih stiskah in z dokazili svojo stisko prikazujejo, s tem pomoč odvezemajo drugim, ki jo nujno potrebujejo;

- **uporabnik želi pomoč takoj, ker meni, da jo nujno potrebuje;** prav gotovo je naprej potreben pogovor z uporabnikom, preko katerega se tudi razišče, zakaj je ta iskanje pomoči odlašal vse do trenutka, ko želi pomoč prejeti takoj; presoja primera je individualna, vendar pa se odzivanje na uporabnike izven uradnega časa,

ko svojo stisko predstavijo kot nerešljivo in kritično (če pomoči ne prejmejo takoj), običajno ne obnese kot pozitivno; pomembno je namreč, da se uporabnike navaja na pravočasno odzivanje in iskanje pomoči, kar pa ne pomeni da je to takrat, ko stvari zares postanejo težko rešljive, temveč takoj ko se izkaže, da so bremena stiske za uporabnike same prevelika; tudi tu je pomembno, da izjeme ne postanejo vsakdanje prakse nujenja pomoči.

*Andreja Kastelic,
univ. dipl. soc. del.*

Kriteriji za dodelitev pomoči

Število tistih, ki se obračajo po pomoč na Župniške karitas in Škofijsko karitas Novo mesto, se glede na poraslo število brezposelnosti vztrajno povečuje. Ker smo sodelavci Karitas pri nujenju pomoči omejeni, smo dosednji sistem kriterijev dopolnili in na ta način poskušali upoštevati čim več dejavnikov, ki posameznika oziroma družino dodatno ogrožajo. Celoten postopek obravnave poteka na sledeči način:

1. Uporabnik se najprej obravnava na področju delovanja ŽK. Če njegova stiska presega zmožnosti pomoči ŽK, se ga usmeri na Škofijsko karitas.

2. Pomoč se uporabniku dodeli na podlagi:

- prošnje družine ali posameznika (prošnjo napiše prosilec sam, saj ta najbolje pozna svojo stisko in jo lahko tudi najbolje opiše),
- priporočila ŽK oziroma župnije,
- priporočila državnih institucij (CSD, šole ipd.),
- fotokopij dokazil o osebnih oziroma družinskih dohodkih.

3. Dokazila za ugotavljanje socialne ogroženosti družine in potrebnosti pomoči so:

- zadnji dve plačilni listi,
- zadnji dva odrezka od pokojnine (starostne/invalidske/vdovske/delne/družinske),
- odločba o dodelitvi nadomestila oziroma potrdilo o prejetem nadomestilu (nadomestilo za primer invalidnosti/brezposelnosti/porodniško nadomestilo/nadomestilo za nego in varstvo otroka/očetovsko nadomestilo/posvojiteljsko nadomestilo ipd.),
- odločba o dodelitvi denarne socialne pomoči,
- odločba o dodelitvi otroškega dodatka/dodatka za nego otroka/starševskega dodatka/dodatka na veliko družino/delnega plačila za izgubljeni dohodek/varstvenega dodatka/dodatka za pomoč in postrežbo ipd.),
- odločbo o dodelitvi preživnine,
- dokazila o dohodkih iz kmetijske dejavnosti in katastrskem dohodku,
- dokazila o avtorskem delu/dohodkih iz premoženja/dohodkih iz dejavnosti ipd.

4. Ob vsaki vloženi prošnji na Škofijsko Karitas ter ob prvem zaprosanju za pomoč na ŽK prosilec podpiše **Izjavo**, s katero dovoljuje, da Karitas zbira nje-

gove osebne podatke za namen reševanja njegove stiske.

5. Potrebnost pomoči in odobritev te se nanaša na upoštevanje sledečih kriterijev:

- stopnjo ogroženosti, ki se določi na podlagi predloženih dokazil,
- priporočila ustanov, organizacij ipd., ki so vključeni v mrežo pomoči prosilca,
- število in vrednost že odobrene pomoči,
- presoja komisije glede na možnosti nujenja pomoči in upoštevanje individualne stiske prosilca.

Določitev stopnje ogroženosti pomeni objektivni kriterij pri dodeljevanju pomoči. Končen izračun stopnje ogroženosti upoštevava dohodek na družinskega člana, število delovno aktivnih in neaktivnih članov družine in dodatne obremenilne/olajševalne okoliščine.

Stopnje ogroženosti pomenijo:

- 4 zelo visoko stopnjo socialne ogroženosti,
- 3 visoko socialno ogroženost,
- 2 srednjo stopnjo ogroženosti,
- 1 pa nižjo stopnjo ogroženosti.

Delež delovno aktivnih in neaktivnih članov	DOHODKOVNA STOPNJA OGRUŽENOSTI	Dodan/znižan delež stopnje glede na OBREMENILNE/OLAJŠEVALNE okoliščine		Končna stopnja ogroženosti
(ŠTEVILO OTROK + ŠTEVILO BREZPOSELNIH OSEB V DRUŽINI + ŠTEVILO OSTARELIH – starejših od 65 let) : ŠTEVILO VSEH DRUŽINSKIH ČLANOV	- 4. STOPNJA (dohodek na družinskega člana znaša do 355 €)	- Neozdravljive bolezni – tumorji, multipla skleroza, srčne bolezni, živčna obolenja ipd. - Invalidnost I. stopnje	+0,5	- seštevek decimalnega števila se zaokroži na celo število, pri čemer se pri zaokroževanju navzgor številke pa se ne spreminja; največja možna stopnja ogroženosti je 4
	- 3. STOPNJA (dohodek na druž. člana znaša od 356 – 415 €)	- Invalidnost II. in III. stopnje - Ozdravljive bolezni in poškodbe - Večji mesečni izdatki – stroški najemnine, odplačevanje kredita za stanovanje, ipd. - Minimalno preseganje cenovov uveljavljanje pomoči, ki je določena po veljavni zakonodaji	+0,25	
	- 2. STOPNJA (dohodek na družinskega člana znaša od 416 € do 523 €)	- Visoki izredni finančni stroški – npr. obnova hiše v primeru nesreče	+0,75	
	- 1. STOPNJA (dohodek na družinskega člana znaša od 524 do 592 €)	- Če dana pomoč, ki v obdobju 12. mesecev presega višino 760 € oziroma vsa prejeta pomoč na ŠK presega višino 2.000 €.	-1	
Prim.: Za pomoč prosi 4-članska družina z 2 otrokoma in brezposelno mamo.	Dohodki družine so: neto plača – 610 €, otroški dodatek - 241 €.	Družina živi v najemniškem stanovanju, za katerega plačuje najemnino v višini 240 €. Mama je zbolela za tumorjem.		Skupni seštevek: 0,75 + 4 + 0,25 + 0,5 > 4
Izračunan delež: 3/4 oziroma 0,75 stopnje	Dohodkovna stopnja ogroženosti: (610 € + 241 €) : 4 = 212,75 € → 4. stopnja	Obremenilne okoliščine: + 0,25 stopnje – najemnina + 0,5 stopnje – bolezen		+4

Kriteriji za dodelitev pomoči v hrani so:

- dohodek na osebo, ki živi sama, ne sme presegati 380 €,
- v primeru, da v skupnem gospodinjstvu živita dve odrasli osebi, je dohodkovna meja 600 € (380 € + 220 €),
- za vsakega otroka v družini se zgornji dohodkovni meji prišteje dodatnih 100 €,
- za starša, ki je samohranilec, pa se dohodkovni meji prišteje dodatnih 100 €.

ŽK pri dodeljevanju pomoči upošteva dohodkovne kriterije in normative pri velikosti paketov, ki veljajo na ravni Škofijske karitas.

- Vsi podatki uporabnikov so zaupni in varovani. O njih govorimo samo s sodelavci in sicer na sestankih, kjer se dogovarjamo o obliki pomoči. O njih ne razpravljamo z znanci oziroma se o njih pogovarjamo v domačih krogih.

- Pri svojem delu se ravnamo po Kodeksu etičnih načel za sodelavce Karitas.

*Andreja Kastelic,
univ. dipl. soc. del.*

Zakonski predpisi s področja denarnih transferjev

Denarne socialne pomoči

Pravica do denarne socialne pomoči je opredeljena v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev.

Upravičenci	Čas prejemanja	Oblike DSP	Upoštevani dohodki ter premoženje
<ul style="list-style-type: none"> - državljani RS s stalnim prebivališčem v RS/tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje v RS in s stalnim prebivališčem v RS/osebe, ki lahko uveljavljajo DSP in varstveni dodatek na podlagi mednarodnih aktov, ki obvezujejo RS in - nimajo dovolj sredstev za preživetje, nimajo premoženja ali prihrankov, ki bi omogočali preživetje in - aktivno rešujejo svojo socialno problematiko. 	<ul style="list-style-type: none"> - določen čas: od 1 do 3 mesecev, od 1 do 6 mesecev, za 1 leto (v primeru starosti - nad 63 let za ženske ali nad 65 let za moške - bolezn, invalidnosti idr. ali drugih okoliščin in ni mogoče pričakovati izboljšanja soc. položaja upravičenca), trajno (za osebo, ki je trajno nezaposljiva ali trajno nezmožna za delo in je brez premoženja ter ni v institucionalnem varstvu) 	<ul style="list-style-type: none"> - DSP, - IZREDNA DSP v obliki enkratnega zneska/za obdobje. 	<ul style="list-style-type: none"> - obdavčljivi dohodki in tisti neobdavčljivi, ki jih določa zakon, - pokojninske rente in dodatne starostne pokojnine, - preživnine/nadomestila preživnin, - nagrada skrbniku/plačilo rejniku, - starševski dodatek, otroški dodatek, varstveni dodatek, - denarna socialna pomoč (razen IDSP), - državne štipendije brez dodatkov, dodatek (glede na dohodek) k Zoisovi štipendiji, - dodatek za aktivnost, dodatek k pokojnini, veteranski dodatek, - rente iz življenjskega zavarovanja, - invalidski dodatek, sredstva za nego in pomoč, - prejemki za delo obsojencev in pripornikov, - finančne pomoči s strani humanitarnih idr. org., - plačila za vodenje knjigovodstva na kmetijah, - dohodki prejeti po pogodbi o vojaški službi, - dediščine, volila, darila, dobitki od iger na srečo, izplačila na podlagi zavarovanja, - dohodek iz dejavnosti, osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. - premoženje (nepremično premoženje, osebna in druga vozila, vodna plovila, lastniški delež gosp. družb in zadrug, vrednostni papirji, denar na TRR, drugo premoženje) razen premoženja, ki se po zakonu ne upošteva

Osnovna višina minimalnega dohodka po novem zakonu znaša 288,81 €, višina minimalnega dohodka za uveljavljanje pravice do denarne socialne pomoči pa se določi na sledeči način:

Status	Višina minimalnega dohodka v €	Delež osnovnega minimalnega dohodka po novem zakonu	Višina pomoči po interventnem zakonu v letu 2012
Prva odrasla oseba	288,81 €	1	260,00 €
Prva odrasla oseba, ki je delovno aktivna v obsegu od 60 do 128 ur na mesec	369,67 €	1,28	332,80 €
Prva odrasla oseba, ki je delovno aktivna v obsegu več kot 128 ur na mesec	450,54 €	1,56	405,60 €
Samska oseba med dopolnjenim 18. in 26. letom starosti, ki je prijavljena v evidenci brezposelnih in ima prijavljeno stalno prebivališče na istem naslovu kot starši ali dejansko prebiva z njimi	202,16 €	0,7	182,00 €
Samska oseba, ki je trajno ne zaposljiva ali nezmožna za delo ali starejša od 63 oziroma 65 let, ki ima prijavljeno stalno ali začasno prebivališče na istem naslovu kot osebe, ki niso družinski člani po tem zakonu in imajo dovolj lastnih sredstev za preživljanje, oziroma dejansko prebiva z njimi	202,26 €	0,7	208,00 €
Vsaka naslednja odrasla oseba	144,40 €	0,5	130,00 €
Vsaka naslednja odrasla oseba, ki je delovno aktivna v obsegu več kot 128 ur	225,27 €	0,78	202,80 €
Vsaka naslednja odrasla oseba, ki je delovno aktivna v obsegu od 60 do 128 ur na mesec	184,83 €	0,64	166,40 €
Prvi otrok, ki je najstarejši in nima statusa dijaka	202,16 €	0,7	208,00 €
Vsak naslednji otrok, ki nima statusa dijaka	173,28 €	0,6	182,00 €
Prvi otrok osebe, ki je najstarejši in ima status dijaka	257,04 €	0,89	257,40 €
Vsak naslednji otrok, ki ima status dijaka	228,15 €	0,79	231,40 €

Nekatere posebnosti:

DSP in upoštevanje lastnih dohodkov:

Za določitev lastnega dohodka se štejejo povprečni mesečni dohod-

pred mesecem vložitve vloge, pri čemer se upoštevajo po zmanjšanju za normirane stroške oziroma dejanske stroške, priznane po zakonu, ki ureja dohodnino, ter za davke in obvezne prispevke za socialno varnost, odtegnjene od teh dohodkov.

Priložnostni dohodki se upoštevajo samo v višini razlike med povprečno mesečno višino priložnostnega dela in zakonsko določenim deležem osnovnega minimalnega dohodka; priložnostni dohodki so po tem zakonu dohodki, ki jih je upravičenec v obdobju treh mesecev v mesecu pred vložitvijo vloge prejel za opravljeno delo naj-

lahko v skladu z zakonom opravlja le v omejenem obsegu ur na letni ravni in od katerega se plačujejo prispevki za socialno varnost.

Primerno stanovanje:

Pri ugotavljanju velikosti primerne stanovanja se upošteva število oseb, ki imajo na naslovu tega stanovanja stalno prebivališče in na tem naslovu tudi dejansko prebivajo. Če je uporabna površina stanovanja večja od uporabne površine primerne stanovanja, se kot premoženje upošteva razlika med posplošeno tržno vrednostjo tega stanovanja, izračunana po metodologiji množičnega vrednotenja nepremičnin, in vrednostjo primerne stanovanja.

Izredna denarna socialna pomoč:

ki in prejemi v obdobju treh koledarskih mesecev

več dvakrat, dohodki iz naslova dela preko študentskega servisa in dohodki iz naslova dela, ki se

Kot posebna oblika denarne socialne pomoči se lahko samski osebi ali družini dodeli izredna denarna socialna pomoč, če se ugotovi, da so se iz razlogov, na katere niso mogli oziroma ne morejo vplivati, znašli v položaju izredne materialne ogroženosti. Če je vlagatelj ali družini izredna denarna socialna pomoč dodeljena, je dolžan to pomoč porabiti za namen, za katerega mu je bila dodeljena in dokazila o porabi sredstev predložiti centru za socialno delo v roku 45 dni od prejema te pomoči, pomoč pa porabiti v 30 dneh od prejema. Če dokazila o namenski porabi niso predložena v predpisanem roku, se nove pomoči ne more uveljaviti naslednjih 14 mesecev.

Domneva izven zakonske skupnosti:

Domneva se, da obstaja med dvema oseba, ki nista sklenili zakonske zveze, zunajzakonska skupnost, ne glede na njen čas trajanja, če se jima je rodil skupni otrok ali sta posvojili otroka in ne gre za eno-starševsko družino in ni razlogov, zaradi katerih bi bila zakonska skupnost neveljavna. Upravičenec lahko izpodbija zakonsko domnevo obstoja zunajzakonske skupnosti tako, da dokazuje, da ne živi v zunajzakonski skupnosti.

Eno – starševske družine:

Za eno-starševsko družino se po novem zakonu šteje skupnost enega od staršev z otroki, kadar je drugi od staršev umrl in otrok po njem ne dobiva prejemkov za preživljanje, ali je drugi od staršev neznan, ali kadar otrok po drugem od staršev prejemkov za preživljanje dejansko ne dobiva. V tem primeru se višina minimalnega dohodka za vsakega otroka poveča za 28,81 €, po intervencnem zakonu pa 26,00 €.

Denarne omejitve:

Denarna socialna pomoč se ne dodeli osebi oziroma družini, ki ima osebne prihranke oziroma premoženje, ki se upoštevajo po tem zakonu, ki dosega ali presega višino 48 osnovnih zneskov minimalnega dohodka (13.862,88 €).

Prepoved odtujitve in obremenitev nepremičnine:

Socialna pomoč se lahko dodeli samski osebi ali družini, ki ima v lasti stanovanje, v katerem samska oseba ali družina živi, katerega vrednost je nad vrednostjo primerne stanovanja, in sicer več kot 48 zneskov minimalnega dogodka:

- če ta v zadnjih 18 mesecih denarne socialne pomoči ni prejela več kot dvanajstkrat ali

- je v zadnjih 18 mesecih denarno socialno pomoč prejela več kot dvanajstkrat in soglašala z vpisom prepovedi odtujitve in obremenitve

nepremičnine, katere lastnik ali lastnica je, v zemljiško knjigo v korist Republike Slovenije ter izpolnjuje ostale pogoje za upravičenost do denarne socialne pomoči po zakonu; omejitev pri dedovanju se nanaša na višino vrednosti pomoči, pri čemer se v prejeta pomoč štejejo vse oblike denarne pomoči (redna, trajna in izredna DSP), varstveni dodatek in občinske denarne socialne pomoči.

Znižanje DSP:

Denarna socialna pomoč se lahko zniža v primeru, da ima posameznik oziroma družina prihranke (samska oseba nad 500 €, družina pa nad 1.500 €) oziroma premoženje, ki ne dosega višine prihrankov oziroma premoženja nad 48 osnovnih zneskov minimalnega dohodka; v tem primeru se od denarne socialne pomoči odšteje tretjina prihrankov oziroma vrednost premoženja

Upravičenec mora pogoje za pridobitev denarne socialne pomoči izpolnjevati tudi ves čas prejemanja denarne socialne pomoči oziroma centru za socialno delo sporočiti vsako spremembo, ki vpliva na pravico do denarne socialne pomoči, v roku osmih dni od nastanka spremembe. Če tega ne stori, se šteje, da je neupravičeno prejel denarno socialno pomoč in jo je dolžan vrniti.

Varstveni dodatek

Upravičenci	Cenzusi	Višina	Posebnosti
<ul style="list-style-type: none"> - državljan RS s stalnim prebivališčem v RS/tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje v RS in s stalnim prebivališčem v RS/osebe, ki lahko uveljavljajo DSP in varstveni dodatek na podlagi mednarodnih aktov, ki obvezujejo RS in - so trajno nezaposljivi ali trajno nezmožni za delo ali so starejši od 63 let (ženske) ali od 65 let (moški) in - so upravičeni do DSP oziroma bi do nje lahko bili upravičeni ali - če njihov dohodek oziroma skupni dohodek družine presega cenzus za pridobitev DSP, ne presega pa cenzusa za varstveni dodatek. 	<ul style="list-style-type: none"> - dohodek samske osebe ne sme presegati 450,54 €, - cenzus v dvo-članski družini, kjer oba člana izpolnjujeta pogoje za varstveni dodatek znaša 675,82 €, - cenzus v dvo-članski družini, v kateri samo en član izpolnjuje pogoje za varstveni dodatek znaša 514,08 €. 	<ul style="list-style-type: none"> - če posameznik prejema DSP in izpolnjuje pogoje do varstvenega dodatka, znaša ta 161,73 €, - če posameznik živi z osebo, ki je upravičena do varstvenega dodatka ali je ta oseba še aktivna, znaša ta 80,87 €, - če ima samska oseba dohodek, se varstveni dodatek določi v višini razlike med 450,54 € in lastnim dohodkom, - za družino se določi varstveni dodatek v višini razlike med cenzusom družine za varstveni dodatek in lastnim dohodkom družine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Prepoved odtujitve nepremičnine in omejitve pri dedovanju (varstveni dodatek je prejemek, ki se upošteva pri dedovanju po osebi, ki ga je prejela – višina premoženja, ki se deduje, se zmanjša za višino prejetega varstvenega dodatka; če dediči prejeta pomoč vrnejo, dedujejo celotno premoženje).

Pravice po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev

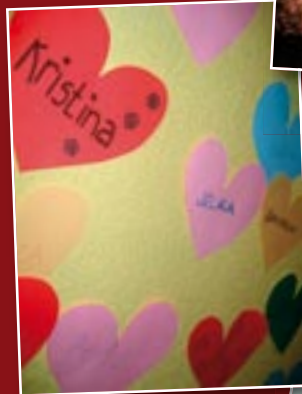
Vse pravice se uveljavljajo pri Centrih za socialno delo. Pravice se uveljavljajo na predpisani enotni vlogi, ki je dostopna na spletnih straneh Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Centrov za socialno delo, na portalu e-uprava in v knjigarnah.

PRAVICE	Upravičenci	Posebnosti pravice
Denarni prejemki: - otroški dodatek, - denarna socialna pomoč, - varstveni dodatek, - državna štipendija.	- eden od staršev oz. druga oseba za otroka s prijavljenim prebivališčem v RS do 18. leta starosti otroka - državljani RS, ki so starejši od 18 let ter njihov povprečni mesečni dohodek na družinskega člana v preteklem letu ne presega 64 % neto povprečne plače na družinskega člana v istem obdobju	- višina se določi glede na uvrstitev družine v dohodkovni razred, ki je določen v odstotku od povprečne neto mesečne plače zaposlenih v RS - višina se poveča za 10 % za eno-starševske družine ter 20 % za predšolske otroke, ki niso vključeni v predšolsko vzgojo
Subvencije in znižana plačila: - znižano plačilo vrtača, - dodatna subvencija malice za učence in dijake, - subvencija kosila za učence - subvencija prevozov za dijake in študente	- starši za otroke, ki so vključeni v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo ter zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna - učenci in dijaki, ki se redno izobražujejo (za vsak dan prisotnosti pri pouku), če povprečni dogodek na družinskega člana ne presega 42 % od neto povprečne plače (subvencija znaša 1/3 cene malice) oziroma 64 % za dijake (subvencija znaša 1/6 cene); otrokom v rejništvu in proslcem za azil pripada dodatna subvencija v višini 1/3 cene malice - učenci, pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo ne presega 18 % neto povprečne plače (brezplačno kosilo) - dijaki in študenti, ki se izobražujejo v oddaljenosti najmanj 5 km od kraja stalnega prebivališča - tisti, ki pri državni štipendiji uveljavljajo dodatek za izobraževanje zunaj kraja stalnega prebivališča, ne more uveljaviti subvencije prevoza - težje ali težko gibalno ovirane osebe, ki potrebujejo prilagojen prevoz, so upravičene do brezplačnega prilagojenega prevoza	- poleg štipendije se izplačujejo tudi dodatki za vrsto in področje izobraževanja, dodatek za učni ali študijski uspeh, dodatek za izobraževanje zunaj stalnega prebivališča, dodatek za štipendiste s posebnimi potrebami - višina plačila se ugotavlja glede na povprečni neto mesečni dohodek na osebo za preteklo leto - CSD odloča o pravici na podlagi dane vloge - pravica velja za obdobje enega šolskega leta - višina subvencije je odvisna glede na povprečni mesečni dohodek na osebo in znaša od 7 do 50 % - višina se zviša za 10 % za oddaljenost od 40 do 60 km ter 20 % za oddaljenost nad 60 km - subvencija lahko znaša največ 70 % polne cene vozovnice
- oprostitvev plačila socialnovarstvene storitve, - prispevek k plačilu družinskega pomočnika, - subvencija najemnine,	- upravičenci in drugi zavezanci, ki so dolžni plačati posamezno socialnovarstveno storitev, katerih ugotovljena plačilna zmožnost ne dopušča kritja stroškov storitve - invalidna oseba, ki ji vso potrebno pomoč nudi družinski pomočnik, in njeni zavezanci za preživljanje - najemniki v neprofitnem stanovanju, v bivalni enoti, namenskem najemnem stanovanju, tržnem in hišniškem stanovanju, če dohodek najemnika in oseb navedenih v pogodbi ne presega višine minimalnega dohodka, povečanega za 30 % ugotovljenega dohodka in za znesek neprofitne najemnine ali za znesek priznane neprofitne najemnine pri tržnih in hišniških stanovanjih	- razliko med vrednostjo storitve in prispevki upravičenca ali zavezancev doplača občina ali RS - o pravici se odloči največ za obdobje enega leta
- pravica kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, - pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje.	- prejemniki DSP brez zagotovljene pravice iz obveznega zdr. zavarovanja; upravičeni niso prejemniki varstvenega dodatka - vojaški in civilni invalidi vojne - otroci - upravičenci do DSP, ki niso zavarovanci iz drugega naslova	- CSD o pravici odloča po uradni dolžnosti ob vložitvi vloge za DSP - o pravici je odločeno za obdobje prejemanja DSP - CSD o pravici odloča po uradni dolžnosti ob vložitvi vloge za DSP - o pravici je odločeno za obdobje prejemanja DSP

Upoštevanje dohodkov in premoženja

- pri ugotavljanju povprečnega mesečnega dohodka na osebo se za vse pravice upoštevajo vsi dohodki in prejemi, in sicer neto razpoložljivi dohodki, razen tisti, ki so namenjeni kritju posebnih potreb (npr. dodatek za veliko družino, dodatek za pomoč in postrežbo...)
- dohodki in premoženje, ki se upošteva, so navedeni v tabeli za DSP
- ne upošteva pa se: stanovanje, v katerem oseba biva, do vrednosti primerne stanovanja; osebno vozilo do vrednosti 8086,68 €; osebno vozilo, prilagojeno prevozu težko gibalno oviranih oseb; premoženje, ki daje dohodek, višje od 2-kratnika bruto minimalne plače; premoženje, za katerega je sklenjen finančni ali poslovni najem; predmeti izvzeti iz izvršbe (razen gotovine); objekti in premično premoženje, ki se uporablja pri pridobivanju dohodka iz dejavnosti, dokler ta dohodek dosega vsaj višino minimalne plače; kmetijsko in gozdno zemljišče, ki daje dohodek, ki se upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja; sredstva dodatnega pokojninskega zavarovanja;
- premoženje se upošteva tako, da se dohodkom vlagatelja in njegove družine prišteje znesek, ki bi ga v enem letu prejeli iz obresti, izračunanih od vrednosti premoženja, če bi imeli znesek v vrednosti premoženja položen na bančnem računu v obliki vezane vloge; pri tem se upošteva povprečna letna obrestna mera za gospodinjstva za vezane vloge nad 1 letom do 2 leti za leto pred letom vložitve vloge po podatkih Banke Slovenije.

Iskanje pomoči ob »pravem času«

«En šiv ob pravem času, jih prihrani devet.»

Ameriški pregovor

Včasih se po pomoč obrnejo ljudje šele takrat, ko so posledice njihovih stisk že velike in jih ni mogoče več odpraviti, ublažiti ali preprečiti. Na vprašanja, zakaj so tako dolgo odlašali z iskanjem pomoči in reševanjem stiske, največkrat odgovorijo, da so upali in računali na boljše izide in na to da se najhujše ne zgodi.

Kadar je ob poznavanju stiske povem jasen izid, človek sam pa si ga ne zmore priznati, gre za t. i. obrambne mehanizme, katerih funkcija je predvsem v tem, da trenutno ublažijo neprijetne občutke, dolgoročno pa preprečujejo in onemogočajo, da bi človek stisko lahko uspešno razrešil. Nekateri od teh obrambnih mehanizmov so sledeči:

- Zanikanje (zatiskanje oči) - človek v stiski si ne prizna, da bi za reševanje te potreboval pomoč;
- Projekcija - za posameznika, ki se je zaradi svojega neodgovornega ravnanja znašel v stiski, je preveč boleče, da bi si krivdo priznal in zato krivdo ter odgovornost za njegovo stisko pripisuje drugim;
- Konverzija - ljudje v strahu pred soočenjem s stisko, prevzamejo vlogo nemočnih in zbolijo za različnimi oblikami bolezni - lažje namreč govorijo o svojih boleznih, kot da se spopadejo s problemom;
- Prenos - napetosti, ki jih človek v stiski doživlja, niso usmerjena v soočenje in reševanje, ampak jih človek izrazi tam, kjer se čuti, da je to varno storiti - nad nekom šibkejšim;
- Regresija - v strahu pred stisko človek prične uporabljati vedenja, ki jih pri reševanju stisk uporabljajo otroci - jok, kričanje ipd.;
- Racionalizacija - iskanje opravičil in izgovorov za neaktivno reševanje stiske (npr. gospa, ki ima težave pri razporejanju s financami, vedno znova išče izgovore za to, da položnic ni uspela plačati).

To so nekaterih od individualnih obrambnih mehanizmov, ki jih ljudje uporabljamo tudi v povsem vsakodnevnih situacijah. Konstantna uporaba zgolj obrambnih mehanizmov brez aktivnega reševanja težav pa posameznika in družino ne vodi v reševanje stiske, temveč ga/jih od reševanja kvečjemu oddaljuje.

Predavanje mag. Helene Zevnik Rozman

Zakon o prostovoljstvu

V začetku februarja 2011 je v bil sprejet Zakon o prostovoljstvu (UI RS 10/2011), ki prinaša kar nekaj novosti na področju dejavnosti prostovoljstva. Predvsem pa ureja nekatere stvari, ki so bile do sedaj le nekako dorečene, ne pa uzakonjene. Kot vsak zakon tudi Zakon o prostovoljstvu ne ureja vsej področjih, nekatere stvari tudi niso dokončno dorečene, predvsem, ker so področja prostovoljskega dela tako raznolike, nekaj pa tudi zaradi tega, ker zakonodajalec vidi stvari bolj uradniško.

V nadaljevanju bom predstavila nekaj glavnih poudarkov, ki jih prinaša zakon.

Definicija prostovoljskega dela

Zakon v 5. členu definira prostovoljsko delo in sicer: »*Prostovoljsko delo je delo, ki ga posameznik po svoji svobodni voljo in brez pričakovanja plačila ali neposrednih ali posrednih materialnih koristi zase, opravlja v dobro drugih ali v skupno dobro.*« (UI RS 10/11)

Prostovoljsko delo opredeljujejo trije vidiki in sicer:

- **svobodna odločitev;** vsak se za to delo odloča sam, brez kakršnihkoli pogojevanj. Na primer, če je pogoj, da se lahko otrok vključi v trening nogometa, vključevanje staršev v urejanje okolice igrišča, to delo staršev ni prostovoljno, ker so bili na nek način prisiljeni k sodelovanju. Podobno kot pro-

stovoljsko delo ne moremo opredeliti t.i. »volunterskega pripravištva«, ker se oseba za to odloči, da lahko opravlja strokovni izpit. Podobno je lahko v naši organizaciji, če so naši prosilci vključeni v prostovoljsko delo kot pogoj za prejem pomoči.

- **brez plačila ali neposrednih ali posrednih materialnih koristi;** vsak, ki se odloči za prostovoljsko delo, ne sme pričakovati plačila in drugih materialnih koristi od tega dela.

- **v dobro drugih ali v skupno dobro;** definicije v tujini zelo natančno razmejujejo kdo je ta »drugi«. V to skupino se ne štejejo sorodniki ali družina prostovoljca. Kar pomeni, da obisk ostarelih starih staršev ni prostovoljsko delo, ampak naša dolžnost. Prostovoljsko delo ni nujno, da je vezano v relacijo, do sočloveka, ampak je lahko tudi delo za naravo ali dejavnosti, ki so skupno dobro (ohranjanje kulturne dediščine).

Načela prostovoljskega dela

Zakon o prostovoljstvu generalno postavlja 6 načel, ki naj bi jih upošteval vsak prostovoljec, še bolj pa organizator prostovoljskega dela.

1. Načelo prepovedi diskriminacije se nanaša nato, da oseba, ki želi opravljati prostovoljsko delo ni postavljena v neenakopraven položaj glede na osebne okoliščine (spol, narodnost, rasa, etično poreklo, vera, invalidnost, starost ...).

2. Načelo varstva uporabnikov prostovoljskega dela zavezuje prostovoljske organizacije, da morajo vsi prostovoljci, ki delajo z osebami s posebnimi potrebami in drugimi ranljivi skupinami (otroci, bolniki, osebe, ki jim je delno ali popolnoma odvzeta poslovna sposobnost) predhodno pridobiti znanja, izkušnje in sposobnosti za delo s tako skupino ljudi. Poleg tega prostovoljskega dela s temi skupinami ne smejo opravljati osebe, ki jim je izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja ali pa je zoper njih uveden kazenski postopek ali pa so bile pravnomočno obsojene za kaznivo dejanje zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost ali za premoženje.

3. Načelo prepovedi izkoriščanje prostovoljcev prepoveduje izkoriščanje prostovoljcev za kakršnokoli pridobivanje dobička ali kako drugače zlorabljanje prostovoljcev.

4. Načelo varstvo otrok, mladoletnih oseb in oseb, ki jim je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost zavezuje vse, da otroci do dopolnjenega 15. leta, opravljajo lahko samo tako delo, ki je vzgojne narave in ne ogroža zdravja; mladoletne osebe in osebe, ki jim je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost, pa le dela, ki so primerna njihovi starosti in psihofizičnim zmožnostim. Vse skupine pa lahko prostovoljsko delo opravljajo le pod nadzorom mentorja.

Evropsko leto prostovoljstva 2011

5. Načelo nezdržljivosti in brezplačnosti prostovoljstva – prostovoljsko delo ni mogoče opravljati na delih in nalogah, za katere ima posameznik pri isti organizaciji sklenjeno pogodbo o zaposlitvi.

6. Načelo nadnacionalnega prostovoljskega dela – prostovoljsko delo se lahko opravlja tudi v tujini in za to delo imajo prostovoljci vse pravice in obveznosti kot v Sloveniji.

Organizirano prostovoljstvo

Zakon opredeljuje kaj je organizirano prostovoljstvo in ga loči od posameznih prostovoljskih akcij, ki jih ljudje opravljajo sami, brez

ljeno kot nepridobitno in katerih osnovna dejavnost ni v nasprotju z opredelitvijo zakona v 2. členu in delujejo v dobro drugih ali splošno korist.

Tako prostovoljske organizacije ne morejo biti gospodarske družbe kot so sp, d.o.o., d.d... Poleg tega zakon dodatno izključuje še nekatere organizacije: politične stranke, sindikalne organizacije, združenja delodajalcev, poklicna in strokovna združenja ter registrirane cerkve in druge verske skupnosti. Naziv prostovoljska organizacija pa lahko dobijo tiste verske skupnosti, ki imajo status humanitarne organizacije.

Prostovoljska organizacija ne more biti pravna oseba javnega prava kot so javni zavodi ali

na različnih razpisih, bo v prihodnosti potrebno razmisliti, kako oblikovati naše organizacije, da bi lahko pridobili status humanitarne organizacije kot mrežna organizacija.

Pogoji za opravljanje prostovoljskega dela v okviru organiziranega prostovoljstva

Dogovor

Organizacija mora z vsakim prostovoljcem skleniti dogovor, ki pa je lahko usten ali pisen. Kar pomeni, da v večini primerov lahko ostane dosedanja praksa našega dela, kjer smo se ustno dogovorili o sodelovanju.

Pisen dogovor je obvezen v naslednjih primerih:

- če to zahteva prostovoljec ali prostovoljska organizacija,
- v primeru delo v tujini ali kadar gre za prostovoljsko službo ter
- kadar so v prostovoljsko delo vključene mladoletne osebe ali osebe, ki jim je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost. V tem primeru je obvezna sestavina dogovora soglasje zakonitega zastopnika.

Prav tako je obvezen dogovor, kadar so uporabniki prostovoljskega dela osebe s posebnimi potrebami in ranljive skupine. V teh primerih je obvezna sestavina dogovora tudi izjava prostovoljca, da pri njem niso podane okoliščine iz 11. člena (obvezno psihiatrično zdravljenje ali da so v kazenskem postopku zoper življenje, telo, spolno nedotakljivost, premoženje, ali so bili pravnomočno obsojeni na tem področju).

V okviru Slovenske karitas je bil pripravljen in sprejet obrazec za dogovor, ki se ga bo uporabljajo za vse dogovore, ki so potrebni.

Vodenje evidenc prostovoljcev in prostovoljskega dela

organizacije in občasno. Tako je organizirano prostovoljstvo definirano kot: »*Organizirano prostovoljstvo je prostovoljsko delo, ki se skladno z določbami tega opravlja v okviru prostovoljskih organizacij, kot jih prvi odstavek 9. člena tega zakona in ga posameznik izvaja redno in najmanj 24 ur letno.*« (7. člen).

Prostovoljske organizacije

Prostovoljske organizacije so lahko pravne osebe zasebnega prava, vpisane v vpisnik pri Ministrstvu za javno upravo, katerih delovanje je z zakonom oprede-

organizacije, ki izvajajo preko koncesijske dejavnosti javno službo. Lahko pa izvajajo posebne prostovoljske programe, ki so nadgradnja javne službe v sodelovanju z eno izmed prostovoljskih organizacij.

9. člen Zakona o prostovoljstvu tako iz organiziranega prostovoljstva izključuje vse župnije in prostovoljsko delo, ki se izvaja v okviru župnij. Prav tako pa trenutno ne morejo pridobiti naziva župnijske Karitas, ki žal po Zakonu o humanitarnih organizacijah ne morejo pridobiti statusa humanitarne organizacije. Zaradi pomembnosti, ki jih prinašajo nazivi predvsem pri kandidiranju

Vsaka organizacija, ki bo imela naziv prostovoljska organizacija, bo morala obvezno voditi evidenco prostovoljcev in opravljenega prostovoljskega dela, ki bodo podlaga za letna poročila. Evidenca se bodo lahko vodile v elektronski ali fizični obliki, ob tem bo potrebno upoštevati varstvo osebnih podatkov.

Evidenca bodo morale vsebovati: naziv in sedež prostovoljske organizacije, datum vzpostavitve evidenčnega lista, ime in naslov prostovoljca, datum rojstva, datum sklenitve pisnega ali ustnega dogovora, vrsta obseg povračila stroškov, časovno obdobje, kraj izvedbe, datum izdaje potrdila, podatek o vrsti opravljanega dela, področje dela po seznamu, kratko navedba spretnosti in znanj (v primeru, kadar se bo prostovoljcu izdalo potrdilo o prostovoljskem delu), število opravljenih ur, navedba imena in funkcije odgovorne osebe.

Vrste prostovoljskega dela se delijo na:

- ***organizacijsko delo***, ki je opravljanje prostovoljskega dela vodenja projektov in programov, njihova organizacija ali organizacija dela projekta ali programa in opravljanje mentorstva prostovoljcem;

- ***vsebinsko delo***, ki je opravljanje prostovoljskega dela za izvajanje katerega so potrebna posebna znanja in veščine ali pa gre za osnovno prostovoljsko delo posameznega programa ali projekta. Posebna znanja in veščine so znanja in veščine, ki jih prostovoljec pridobi v vzgojno izobraževalnem sistemu ali na usposabljanju prostovoljske organizacije;

- ***drugo delo***, ki je opravljanje prostovoljskega dela kot pomožnega dela ali dela za podporo prostovoljskemu programu ali projektu ali dela za opravljanje katerega ni potrebno posebno usposabljanje.

Pravice in obveznosti v okviru organiziranega prostovoljstva

Zakon dokaj natančno opredeljuje pravice in obveznosti prostovoljcev ter organizacij. Pravice so vezane predvsem na zagotavljanje predhodno seznanitev prostovoljcev z organizacijo, pravicami in obveznostmi, morebitnimi nevarnostmi opravljanja prostovoljskega dela, z etičnimi načeli organizacije, sklenitev morebitnih dogovorov, zagotavljanje varnosti in podobno. Obveznosti

prostovoljca pa so vezane predvsem na zagotavljanje pravic prostovoljcem, povračila stroškov, spoštovanja osebnih podatkov, obveznosti prostovoljcev pa na izpolnjevanje prevzetih obveznosti skladno z dogovorom ter skrbno opravljanje prostovoljskega dela skladno s standardi in etičnim kodeksom organizacije.

Prostovoljske organizacije morajo prostovoljcem zagotoviti osnovno usposabljanje, ki naj obsega teoretično in praktično seznanitev z vsebino in načinom opravljanja prostovoljskega dela, seznanitev s prostovoljsko organizacijo, njenim delovanjem, etičnim kodeksom in pravicami in obveznostmi glede opravljanja dela. Poleg tega mora zagotoviti mentorstvo, če je potrebno ali če prostovoljec želi.

Zakon opredeljuje tudi način povračila stroškov. Temelj povračila in višine je dogovor med prostovoljcem in organizacija obvezno za vse, ampak kakor se dogovorita). Organizacija lahko povrne naslednje stroške: potni stroški, stroški prehrane in nastanitve (tudi za tujino). Našteti stroški so neobdavčeni tako kot pri redno zaposlenih. Poleg tega organizacija lahko povrne tudi stroški za katere je osnova račun ter nadomestilo za upora-

bo lastnih sredstev (20% višine povprečne mesečne plače zaposlenega v Sloveniji), ki pa niso še neobdavčena.

Spodbujanje razvoja in spremljanje prostovoljstva v Sloveniji

Za spodbujanje razvoja prostovoljstva se je država obvezala, da bo pripravila strategijo podpore prostovoljstva. Prav tako so z zakonom vsa ministrstva zavezana, da morajo na razpisih nameniti 10% sredstev prostovoljskim organizacijam. Občine k temu sicer niso zavezane, vendar velja za njih enako priporočilo. Prav tako je zakonsko določeno, da se kot lasten delež v prijavljenih programih upošteva prostovoljsko delo. Podlaga za izračun vrednosti je Pravilnik o področjih prostovoljskega dela in vpisniku (Ur.l. RS, št. 48/2011) Vrednosti glede na vrsto delo so naslednje: organizacijsko delo 13 €, vsebinsko delo 10 € in drugo delo 6 €.

Za spodbujanje prostovoljstva se uvaja tudi državna nagrada in državna priznanja za posebne dosežke na področju prostovoljstva. Ta nagrada naj bi bila najvišja nagrada na področju prostovoljstva. Za leto 2011 je najvišjo državno nagrado dobil zdravnik Aleksander Doplihar,

ki je vodja ambulante za osebe brez zdravstvenega zavarovanja v Ljubljani.

Spremljanje prostovoljstva bo potekalo preko letnih poročil, ki jih bodo prostovoljske organizacije dolžne oddajati vsako leto do 31. marca za preteklo leto. Z namenom olajšanja se bodo poročila o opravljenem prostovoljskem delu oddajale skupno s finančnim poročilom preko Ajpesa, kjer bodo pripravili obrazec za to poročilo. Zbirali naj bi se najosnovnejši podatki kot je število prostovoljcev in sklenjenih prostovoljskih dogovorov, število opravljenih ur glede na spol, vrsto in področje prostovoljskega dela ter kje je bilo delo opravljeno, v lastni organizaciji ali v drugi organizaciji, v Sloveniji ali tujini. Prav tako že

poteka preko Ajpesa vpis v vpisnik prostovoljskih organizacij.

Razmišljanje ob zaključku

Zakon o prostovoljstvu postavlja okvir za marsikatero dilemo s katero smo se srečevali ob prostovoljskem delu. Ali so vse rešitve primerno urejene, pa bo pokazal čas. Prav gotovo za verske skupnosti ne prinaša najboljših rešitev predvsem zaradi izključevanja, ki je posledica predsodkov do vere in Cerkve, ki jih je v naši družbi prav veliko.

Kljub oviram, ki nam jih postavljajo, ne smemo omagati pri našem delu. Še več. Prav te ovire nas lahko še bolj prečistijo, da bomo še boljši. Zato je prav, da obveznosti, ki jih prostovoljskim organizacijam (kamor štejem tudi vse župnijske Karitas, čeprav morda sedaj ne bodo mogle dobiti tega naziva) nalaga zakon, upoštevamo in se lotimo vodenja evidenc našega dela, sklepanja dogovorov za posebne skupine, spoštovanja pravic itd. Le tako bomo lahko pokazali kaj delamo, kdo smo in koliko nas je. Predvsem pa bomo na tak način pokazali, da smo kot organizacija dobro in strokovno organizirani ter da smo pomemben del slovenske družbe, ki se je ne sme kar tako izključiti.

mag. Helena Zevnik Rozman

Sodobni problem osamljenosti

Zdi se, da je sodobna zahodna družba še posebej ranljiva za osamljenost. Med pomembne dejavnike, ki so z osamljenostjo nedvomno povezani, lahko navedemo razširjenost kriminala, manjši občutek varnosti, visok delež ločitev in sesutje tradicionalnih odnosov.

Zagotovo je najpomembnejši vidik osamljenosti v sodobni družbi poplitvenje medosebnih odnosov. Visoko ranljivost za osamljenost je – paradoksalno – povezana z bistveno večjim številom medosebnih stikov, ki jih omogočajo sodobna telekomunikacijska sredstva in prometna infrastruktura. Pomembna je tudi sprememba pogleda na življenjski uspeh, ki je bila do nedavnega osredotočena na izbiro poklica in bi jo lahko poimenovali karierna samouresničitev, v sedanjem obdobju pa se vedno bolj poudarja, poleg kariere, zadovoljstvo v osebem življenju in posledično tudi kakovost medosebnih odnosov. Kulturni okvir osamljenosti sestavljajo številni stereotipi. Še posebno pomembna je stereotipna vloga spolov in z njo povezana spolna identiteta. V zahodni družbi je občutek osamljenosti – kot občutek šibkosti – dovoljeno le ženskam. Moški ga praviloma zanikajo, kar se od njih pravzaprav tudi pričakuje. Tako moški kakor ženske pa so v družbi zaradi priznavanja občutja osamljenosti lahko še dodatno zapostavljeni. Biti osamljen namreč pomeni biti sam, izpostavljen, drugačen, neprimeren in morda celo izrinjen. Kaj hitro

se osamljenost povezuje z zavestno neprilagojenostjo družbi ali nesposobnostjo, zato je občutek osamljenosti lahko sramotno. Raziskovalci ugotavljajo, da je osamljenost povezana s stigmo neuspeha in neprimernosti, ki jo družba pogosto pripiše tistim, ki so dovolj pogumni, da so svojo osamljenost priznali. Neosamljeni se pogosto sprašujejo, zakaj se osamljeni ne spremenijo in jim pogosto nudijo enostavne in nekoristne nasvete, v smislu »naj grejo v družbo ali na zabavo«. Takšni nasveti pa stanje osamljenega pogosto še poslabšajo. Četudi bi nasvet upoštevali, se občutka osamljenosti ne bi rešili, zato pa bi se počutili še bolj nesposobni, neustrezni in obupani. Tema osamljenosti je pogosto tabu tudi med strokovnjaki. Kot lahko opazimo, je na področju strokovne literature zelo malo napisanega glede problema osamljenosti. Očitno je tudi tukaj v ozadju izogibanje soočenju s samim seboj, z lastno izkušnjo osamljenosti in stigmatizacijo s strani drugih strokovnjakov v smislu, da je to zagotovo tudi raziskovalčev osebni problem, sicer bi si za svoje področje izbral bolj eksotičen, a družbeno sprejemljivejši problem.

Zlasti v zahodni kulturi smo prepričani, da naj osamljenost ne bi prizadela normalnih, zdravih in močnih oseb. Ne povezujemo je s samim seboj, pač pa z drugimi, tistimi na robu družbe, kot so starejši, revni, brezdomci,

invalidi in kriminalci, torej s tistimi, ki jih dojemamo kot nezaželeno, neljubljeno in odtujeno. Zanimiva je primerjava, kako gleda na osamljenost zahodna kultura in kako kulturi Daljnega vzhoda, kot sta korejska in japonska. V zahodni naj bi bil namreč cenjen individualizem, samoniklost in zavzemanje za svoje pravice, v vzhodnih kulturah pa je na prvem mestu podrejanje kolektivu, samoodrekanje in z njima povezano podrejanje potrebam skupnosti. Kdor bi skušal izpostavljati sebe oziroma se od razmišljanja skupnosti distancirati, bi bil iz le-te avtomatsko izključen in s tem osamljen. Takšen pristop naj bi se po južnokorejski raziskavi kazal že v šolstvu in vzgoji, ki konformizmu in podrejanju skupnosti (družini, narodu itd) daje

prednost pred individualizmom in ustvarjalnostjo.

Ravno pretiran individualizem in zahteve po vedno večji produktivnosti pa imajo svojo ceno. Zdi se, da je osamljenost postala trajen in vse preveč znan način življenja milijonom ljudi zahodne družbe: samskim, ločenim, adolescentom, gospodinjam in številnim osebam, ki kličejo na centre za pomoč v stiski. Osamljenost je tako razširjena in boleča, da je nastala celo milijonska industrija za osamljene potrošnike, ki ne vedo, kako naj se z osamljenostjo soočijo. Pod to industrijo spadajo klubi za snemanje (erotičnih) videov, oglaševalske agencije, ki se poslužujejo sugestije (prikritega namigovanja) v svojih oglasih - bodimo pozorni samo na aktualne oglase npr. za mobilne telefone, gospodinjske pripomočke ali sladkarije -, ki ob svojih izdelkih namigujejo, da bomo z njimi uspeli doseči tudi boljše medsebojne odnose, premagali osamljenost in prezrtost. Pojavljajo se tudi številne agencije za iskanje partnerja. Ta industrija se v zahodni družbi širi z eksponentno hitrostjo in je še posebej škodljiva za gmotno šibkejšo sloje ljudi, saj se frustraciji na področju materialnega pomanjkanja ponuja tudi neuspeh na področju medosebnih odnosov: če namreč nimaš denarja za nakup vseh teh izdelkov - potem je izven dosega,

tudi osebna sreča. Po drugi strani pa mnogi osamljeni izkoristijo vso to ponudbo z namenom odpraviti svojo osamljenost in pogosto končajo v še bolj brezupnem stanju, kakor so bili na začetku.

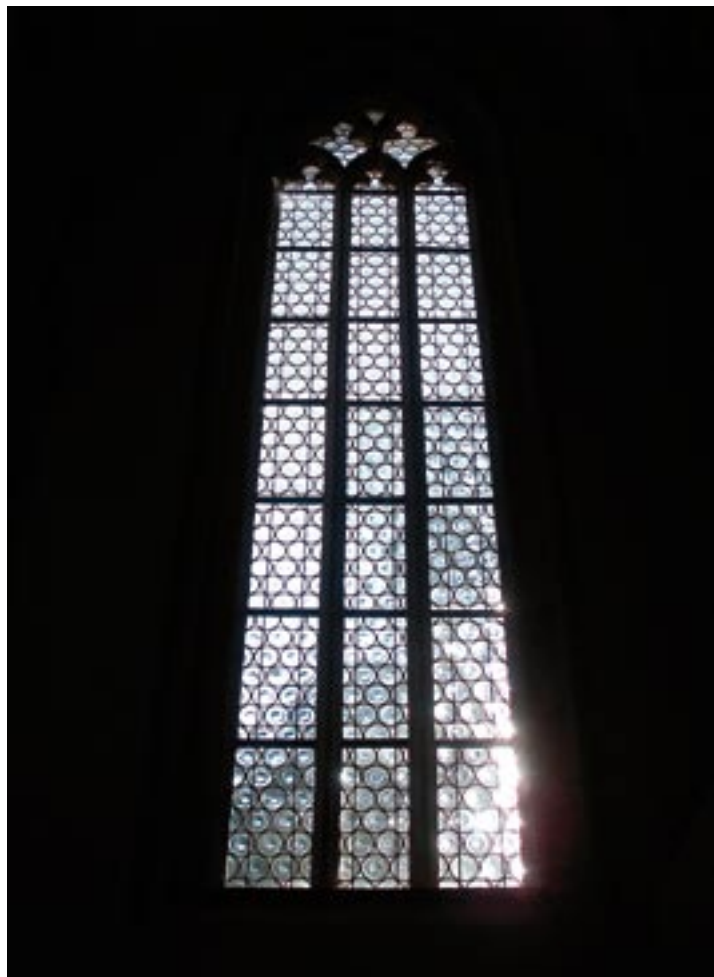
Tudi znotraj zahodne družbe pa obstajajo pomembne razlike. Odkrili so bistvene razlike in potrdili domnevo, da

kulturno ozadje zelo pomembno določa načine soočanja z osamljenostjo. Narejena je bila raziskava med kanadsko in špansko populacijo. Tako so primerjali 637 naključno izbranih Kanadčanov z 454 naključno izbranimi Španci. Odkrili so bistvene razlike in potrdili domnevo, da kulturno ozadje zelo pomembno določa načine soočanja z osamljenostjo. Španija namreč še vedno velja za tradicionalno katoliško državo, kjer je družba, podobno kot na Švedskem, najbolj družinsko usmerjena. Poleg tega so se Španci izkazali za izrazito družabne: statistično vsak Španec s svojo družino in prijatelji dnevno preživi 2,5 ur, Kanadsko (in tudi evropsko) povprečje pa je približno 15 minut. Tudi stopnja ločitve v Španiji je med najnižjimi v Evropi.

Sedanjo dobo bi lahko imenovali dobo odnosov. Verjamemo v edinstvenost, pomembnost in dosegljivost odnosov z drugimi, misleč da vemo, kako premagati strah pred bližino,

ki je v nas. Tako smo soočeni s paradoksom: po eni strani hrepenimo po bližnjih intimnih odnosih, po drugi pa je naša družba vzpostavljanju tesnih medosebnih odnosov izredno nenaklonjena. Zahodna družba poudarja posameznikove dosežke, tekmovalnost in brezosebne družbene odnose. Spričo takšnih vrednot oziroma idealov je razširjeno občutje osamljenosti popolnoma razumljivo. Zlasti velika mesta z velikimi stanovanjskimi bloki, družbenimi predsodki in strahom pred kriminalom, še dodatno okrepijo posameznikovo zadržanost do bližjega stika z drugimi. V družbi, ki se predstavlja kot družba obilja in priložnosti za uspeh, pomanjkanje uspeha na poslovnem ali zasebnem področju pomeni poraz. In ker naj bi vse te priložnosti nedvomno obstajale, osamljenost predstavlja poraz in osebno nesposobnost posameznika.

mag. Marko Kovačič

Prostovoljstvo – priložnost za medsebojno (s)poznavanje

Prostovoljstvo v Sloveniji velja za dobro razvito, v teh težkih družbenih in ekonomskih razmerah pa je tovrsten način življenja posameznikov ali družbenih skupin postal nujni vidik, brez katerega si okrevanje od učinkov in posledic krize, nesreč itd. dandanes le težko predstavljamo. V zadnjem obdobju se je zvrstilo kar nekaj pobud s strani podjetij, ki so se skupaj s svojimi zaposlenimi dan ali celo teden posvetili z vključitvijo v prostovoljno delo raznih (humanitarnih) organizacij. Najbolj nedavni primeri so Zavarovalnica Tilia, Pozavarovalnica Sava in Krka d.d..

Dan Save Re

Pod tem naslovom je 24. junija potekala človekoljubna gesta, s katero so se po vsej Sloveniji združili prostovoljci – zaposleni v Pozavarovalnici Sava in Zavarovalnici Tilia, in tako k vsebini *Evropskega leta prostovoljstva 2011* odtisnili svoj pečat. Odločili so se, da en dan v letu namenijo prostovoljni oziroma dobrodelni dejavnosti. Za delo v skladišču Škofijske karitas Novo mesto se je javilo 20 prostovoljk in prostovoljcev, ki so Karitas želeli spoznati поблиžje s pripravo paketov za zaposlene v podjetjih, ki so bila primorana v stečaj ali zaradi raznih okoliščin zmanjšati proizvodnjo. Delo je minevalo v sproščenem a zelo dinamičnem vzdušju, prežetim z močnim moštvenim duhom ter vnemo, h kateri jih je motivirala neprestana misel na družine, ki so v zadnjih tednih in mesecih, zaradi izgube zaposlitve, ostale brez dohodka. Zanimiva je bila ugotovitev, da so izkušnje iz timskega dela v službi prenesli v dano situacijo, zato se je prav vsak prostovoljec brez težav vživel v svojo nalogo. Zadani cilj 400 paketov smo presegli in s ponosom ugotovili, da smo pripravili 450 paketov, ki so jih prostovoljci Karitas že začeli razdeljevati. Prijetno druženje se je zaključilo s prijetnimi vtisi in

upanju vseh, da bi mogli še kdaj organizirati podobno akcijo.

»Dan, ki smo ga namenili pomoči tistim, ki jo potrebujejo, je v celoti dosegel in presegel naša pričakovanja, saj o tem pričajo vsi nasmejani obrazi in zadovoljstvo. Pregovor, ki pravi, da se vse dobro vrne z dobrim, pa še kako velja, saj smo se z vašo pomočjo marsikaj naučili tudi mi«, je vtise povzela Lucija Škerlj, ki v Tilii skrbi za stike z javnostmi, in dodala da »... v imenu Uprave in vseh zaposlenih na Pozavarovalnici Sava in Zavarovalnici Tilia se vam in vašim sodelavkam lepo zahvaljujem za prijazno in nesebično pomoč ...«.

Na Karitas smo tovrstnih pobud zelo veseli, še zlasti, ko vidimo, da

je delo naših prostovoljcev cenjeno tudi znotraj kolektivov podjetij, v katerih so ti naši prostovoljci sicer zaposleni. Lep primer takšnega podjetja je tudi Krka d.d., ki želi prostovoljstvu v prihodnosti nameniti še več pozornosti. Poleg načrtovanih aktivnosti v sklopu tedna prostovoljstva, ki se bo odvijal v mesecu aprilu, so v Utripu - svojem internem glasilu – objavili pogovor z gospodom Janezom Jeričem, ki kot tajnik Župnijske Karitas Novo mesto – Šmihel, skupaj s svojo družino dobršen del časa posveti različnim prostovoljnim dejavnostim. Prispevek je bil v januarski številki objavljen na naslednji strani pod naslovom SKRB ZA SOČLOVEKA KOT POSLANSTVO.

Skrb za sočloveka kot poslanstvo

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika najdemo razlago, da je prostovoljec/ka tisti/a, ki se prostovoljno odloči, prijavi za določeno delo, dejanje. Kar je le del resnice. Težko bi namreč natančno popisali vse tisto, kar ta fenomen združuje. Še težje bi ga omejili zgolj na del posameznikovega življenja, saj je prostovoljstvo najprej način razmišljanja in nato, posledično, življenja. Ali kot pravi naš sodelavec Janez Jerič »človek, ki je popolnoma predan prostovoljstvu, težko preneha z delom, ki ga notranje bogati.«

Janez Jerič, bilancist v Oddelku glavne knjige, se je pred štirimi leti kot tajnik in prostovoljec pridružil Župnijski karitas Novo mesto - Šmihel. Prepričan je, da je bilo le vprašanje časa kdaj bo dejavneje posegel na socialno področje, saj mu je mama že v mladosti privzgojila izrazit čut za ljudi v stiski.

Kakšni so vaši najzgodnejši spomini na potrebno skrb za sočloveka?

Kot otrok sem bil priča svojevrstnemu prostovoljstvu v družini. Na naša vrata so pogosto potrkali reveži in prosili za kruh. Nihče ni od hiše odšel praznih rok. To me je zaznamovalo, zato je bilo neka-ko naravno, da sem se leta 2008 pridružil Karitas. S sodelavci - prostovoljci skrbimo ne le za materialno, finančno in socialno pomoč ljudem, ki so se znašli v trenutni ali dalj časa trajajoči stiski, pač pa te ljudi sprejemamo, razumemo, čutimo z njimi.

Kako sploh deluje vaša organizacija? Kako ključno vlogo igrate sodelavci na lokalni ravni?

Naša organizacija deluje na teritoriju, ki spada pod šmihelsko župnijo. Ker vse župnije še nimajo organiziranih svojih Karitas, pomagamo tudi izven našega območja. Poleg devetih rednih prostovoljcev k sodelovanju povabimo še občane prostovoljce iz našega okrožja,

ki so pripravljeni priskočiti na pomoč, kadar je to potrebno.

Kaj je bilo za vas največje spoznanje, ko ste začeli pobližje spoznavati socialno področje v lokalnem okolju?

Presenetilo me je število rednih prosilcev, ki je zelo veliko. Med njimi so mnoge družine iz nekdanjih republik Jugoslavije - očetje so bili zaposleni v gradbenih podjetjih in kasneje izgubili redno delo. Ko po domovih obiskujemo starejše občane, mnogi od njih potožijo, da so osamljeni. In osamljenost včasih pomeni najhujšo obliko med vsemi stiskami.

stavo pomoči na dom. A da bi bilo to sploh mogoče, moramo najprej takšne primere odkriti. Pomagamo si z razgovori, ki jih opravimo z znanci, prijatelji ali sosedi. Tudi tako pridobimo informacijo o ljudeh, ki so se znašli v materialni ali drugi stiski.

Kaj je tisto, kar vas žene, da svoj prosti čas namenjate misli na druge?

Pomagati ljudem me notranje bogati in navdaja z veseljem, še posebej, ko vidim nasmeh na ustnicah in srečne obraze ljudi, ki smo jim pomagali, jim svetovali, ali pa jih

Delo prostovoljca ni le nenehno razdajanje ljudem v stiski, ampak tudi osebna rast in nenehno učenje za življenje.

Katere pa so oblike pomoči, ki so po vašem opažanju najbolj potrebne?

Družine in posamezniki pri nas najbolj povprašujejo po hrani in obleki. Tem pomagamo s paketi hrane, ki jih pripravimo že vnaprej. Veliko hrane razdelimo iz intervencijskih zalog Evropske unije. Na nas se posamezniki ali družine obračajo tudi s prošnjami za pomoč pri plačilu večjih položnic, zlasti tistih za kurjavo, stanarino, pa za nakup šolskih potrebščin. Gospodarska situacija je le še dodatno poslabšala socialni položaj posameznikov in družin. Podjetja tonejo v krizo, delavci izgubljajo zaposlitev. Težko je tistim, ki prejemajo dohodke, s katerimi ne morejo kriti niti minimalnih življenjskih stroškov. V vse večji zagati so posamezniki, ki ne dobijo zaposlitve, enako velja za upokojen- ce z bornimi pokojninami.

Je dandanes ljudem težko prositi za pomoč? Kaj bi rekli, je večji delež tistih, ki sami zaprosijo za pomoč ali tistih, ki jih na terenu odkrijete sami?

Srečujemo se z obojimi. K nam prihajajo ljudje, ki se ne sramujejo svoje revščine. Imamo pa tudi primere, ko se ljudje nočejo izpostavljati, ker se bojijo, da bi jih kdo videl. V teh primerih prostovoljci poskrbimo za do-

samo poskušali razumeti in potolažiti. Nikoli se ne ve, morda bom tudi sam nekoč potreben pomoči.

Tudi za vas drži misel - enkrat prostovoljec, vedno prostovoljec?

Ja, nedvomno drži. Človek, ki je popolnoma predan prostovoljstvu, težko preneha z delom, ki ga notranje bogati. Delo prostovoljca ni le nenehno razdajanje ljudem v stiski, ampak tudi osebna rast in nenehno učenje za življenje.

Pozdravljamo pozornost, s katero vsako izmed podjetij daje priložnost, da njihovi zaposleni iz prve roke spoznajo plemenito poslanstvo in požrtvovalnost naših sodelavcev in prostovoljcev Župnijskih karitas, ki tovrstno delo opravljajo iz meseca v mesec, iz leta v leto - nekateri že več kot dvajset let, kar je podlaga za vse dosedanje in nadaljnje uspehe, prepoznavnost in »blagovno znamko« Karitas. Za vse to in tisoče drobnih malenkosti, s katerimi prostovoljke in prostovoljci Župnijskih karitas v teh težkih in negotovih časih pomagata graditi boljši svet, iskrena zahvala.

Hrana iz intervencijskih zalog v korist najbolj ogroženih oseb

Kriteriji za razdeljevanje hrane

Humanitarne organizacije (v nadaljevanju: HO) morajo socialno ogroženim osebam razdeljevati hrano v skladu s kriteriji, ki jih določi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju: MDDSZ).

Prejemniki hrane v skladu z merili MDDSZ:

- Prejemniki denarne socialne pomoči;
- Posamezniki ali družine, ki s svojimi dohodki presegajo cenzus za dodelitev denarne socialne pomoči po predpisih o socialnem varstvu in za katere pristojna Slovenska karitas / Župnijska karitas oceni, da potrebujejo pomoč oziroma jih na le-te napoti pristojni center za socialno delo;
- Zaposleni, ki dalj časa niso prejeli plače, npr. »stečajniki«;
- Brezposelni, ki so zaključili z javnimi deli in niso upravičeni niti do nadomestila za primer brezposelnosti niti do denarne socialne pomoči;
- Posamezniki ali družine, če se nenadoma znajdejo v težkih življenjskih, materialnih in socialnih okoliščinah, na katere ne morejo vplivati in zaradi katerih imajo dodatne stroške (starost, bolezen, invalidnost, duševno stanje...);
- Posamezniki ali družine prizadete zaradi naravnih ali drugih nesreč večjega ali manjšega obsega;
- Posamezniki brez statusa, stalnega prebivališča ter tujci in izbrisani;
- Posamezniki, ki se jim nudi pomoč v zavetiščih, zatočiščih,

sprejemališčih, javnih kuhinjah, materinskih in prehodnih domovih in podobnih socialnih institucijah ter posamezniki odvisniki;

- Posamezniki, ki so udeleženci taborov, zdraviliških letovanj namenjenih socialno ogroženim oziroma preventivnih taborov in delavnic za otroke in mladino;
- Brezdomci na ulici v primeru konzervirane hrane.

Skladiščenje hrane

Prostori skladiščenje morajo biti ustrezni, in sicer, v skladu z zahtevami zakonodaje s področja higiene živil, ki so med drugim predstavljene tudi v Higijenskih stališčih za higieno živil, namenjenih delavcem v živilski dejavnosti / 2. stopnja. Higijenska stališča je pripravil Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije skupaj z Območnimi zavodi za zdravstveno varstvo.

Živila in sestavine morajo biti v obratu shranjena tako, da so zaščitena pred onesnaženjem, poškodbami, kvarom. Temperaturni režim shranjevanja mora biti v skladu z navodili proizvajalca. Surova, polpredelana in gotova živila shranjujemo ločeno. Med shranjevanjem je potrebno zagotoviti neprekinjeno temperaturno verigo in izvajati

reden nadzor nad temperaturami shranjevanja. Po potrebi se izločijo neustrezna živila zaradi npr. pretečenega roka uporabe, neustrezne temperature, videza in drugih sprememb, o čemer se vodi pisna evidenca.

V skladu z dobro higijensko prakso je potrebno živila:

- shranjevati na ustrezni temperaturi ob upoštevanju roka uporabnosti, po načelu izpodrivanja (FIFO: first in first out, oz. prvi noter, prvi ven);
- shranjevati v ustrezno urejenih namenskih prostorih; čistih in suhih skladiščih, kjer niso izpostavljena prahu, insektom, glodalcem, blatu in drugi umazaniji, poškodbam in možnosti kvara. Hlajena in zamrznjena živila shranjujemo v hladilnicah ali hladilni opremi;
- zlagati dvignjeno od tal (na čiste police, palete), odmaknjena od sten;
- iz katerih se lahko izceja tekočina, vedno nameščati na spodnje police, pod drugimi živili (preprečevanje navzkrižne kontaminacije).

Živila, ki ne zahtevajo kontrolirane temperaturnega okolja (moka, sladkor, testenine, začimbe...) shranjujemo v suhih skladiščih. Temperatura suhih skladišč je 15 - 20°C.

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KMETIJSKE TRGE
IN RAZVOJ PODEŽELJA

Kako ukrepati v kriznih razmerah

Praviloma se pomoč Karitas v kriznih razmerah ter nesrečah doma izvaja v dveh fazah:

- Prva pomoč je pomoč, ki jo Karitas kot urgentno nameni oškodovanim, da si le-ti zagotovijo minimalne življenjske pogoje, ter pomoč lokalnim Karitas, da bi le ti lahko pomagale oškodovanim. Pomoč se glede na potrebe, ki jih posredujejo prizadete Škofijske karitas sorazmerno razdeli prizadetim Škofijskim karitas. Strokovni svet določi višino prve pomoči ter namene, za katere naj bo prva pomoč uporabljena. Prva pomoč je pomoč v predmetih, ki jih oškodovani potrebujejo (hrana, obleka, ogrevalne naprave,...) pomoč v začasni nastanitvi in podobno. V kolikor je naravna nesreča povzročila hitro opravljive posledice na prebivališčih oškodovanih, je prva pomoč lahko tudi pomoč v nabavi gradbenega materiala. Gotovine oz. denarja Karitas načeloma ne daje kot prvo pomoč.
- Pomoč pri odpravi posledic kriznih razmer in nesreč je pomoč oškodovanim pri vzpostavitvi stanja, kakršno je bilo pred nesrečo oziroma pomoč pri normalizaciji bivanjskih razmer oškodovanih. Ta pomoč se deli po naslednjih načelih:
 - » Hitrost in pravičnost. Pomoč Karitas se razdeli čim prej je to mogoče vendar šele, ko so zagotovljeni pogoji za to, da bo razdeljena pravično.

- » Učinkovitost. Pri pomoči Škofijske karitas gledajo na to, da bi bila pomoč čim bolj učinkovita in racionalna.
- » Enakost kriterijev za vse, ki so bili oškodovani v isti nesreči. Strokovni svet ob vsaki intervenciji sprejme enotne kriterije, s katerimi zagotovi, daje oškodovanec z enakim socialnim statusom in enako povzročeno škodo deležen enake višine pomoči ne glede na to, kdo ga obravnava.
- » Pomoč najbolj potrebnim (socialni kriterij) Prednost pri pomoči Karitas imajo socialno najbolj ogroženi. Prizadeta Škofijska karitas prizadete razdeli v naslednje kategorije:
 - I. »Dobro situirani«
 - II. »Neogroženi«
 - III. »Socialno ogroženi«
 - IV. »Zelo ogroženi«
- Ob razporejanju v kategorije Škofijska karitas upošteva razmere v katerih se oškodovani nahajajo: socialno stanje družine, razmere v okolju in druge okoliščine, ki vplivajo na zmožnost oškodovanih da si pomagajo sami. Karitas za izhodišče ocene razmer uporabi višino dohodkov, ki jih oškodovani prejemajo. Ob oceni socialnega stanja te korigira s posebnimi stanji, ki vplivajo na njihovo sposobnost za samopomoč. Ta stanja so: socialna ogroženost (kdor je že brez nesreče upravičen do pomoči), ostarelost, bolezen invalidnost v družini, številčnost družine, življenje v odročnih krajih,

kreditna nesposobnost,... Druge okoliščine so predvsem vezane na kraj bivanja, npr. regija v kateri vlada višja brezposelnost,... Razpon višine pomoči posamezni kategoriji določi Strokovni svet. Ob tem skrbi za to, da bolj socialno ogroženi dobijo višji delež pomoči.

- Pravičnost pomoči. Ob odločanju o višini pomoči posameznemu upravičencu se ob upoštevanju socialnega kriterija upošteva dejanska objektivna škoda, ki jo je oškodovanec utrpel, morebitne zavarovalnine ter druge pomoči, ki jih je prejel. Višino škode oškodovanec dokaže s kopijo izkaza pristojnega državnega organa, ki je to škodo evidentiral. Višino zavarovalnin, ter drugih humanitarnih pomoči, donacij, ipd. evidentira, ter resničnost svojih navedb glede teh potrdi s svojim podpisom s katerim se kazensko zaveže glede resničnosti svojih izjav.

Pri oceni škode Škofijska karitas upošteva ne le realno višino le-te ampak stroške, ki jih bo oškodovani dejansko imel in racionalnost obnove (uporaba razumnih materialov, lastnih virov, ...).

Karitas tudi ne pomaga pri obnovi objektov, ki jih oškodovanci dejansko ne potrebujejo (vikendi, ...)

Matej Kobal, ravnatelj ŠK Koper

»Hvaležnost je kot sonce, ki spodbudi cvetje k rasti v še tako hladni in razmočeni zemlji.«

Pri karitativnem delovanju slišimo veliko o stiskah ljudi, velikokrat pa smo deležni tudi osebnih zahval...

Naj se vam najprej opravičim, ker se zahvaljujem šele sedaj, vendar sem glede na svojo bolezen in kar nekaj drugih težav uspela šele sedaj. V tem času mi je hudo zbolela mama – v bolnici je bila kar tri tedne, imela še kup diagnostike. Sama pa sem po operaciji tako opešala, da se moram kar umiriti, saj me čaka dodelitev kemoterapije ali obsevanj, tako da sem nehote pod nenehnim pritiskom. Najgloblje se vam opravičujem, ker se vam za darovano kurilno olje zahvaljujem šele sedaj, vendar res iz srca. Vaša pomoč nam bo vsaj malo pomagala, ob enem pa bi rada pohvalila tudi vse predane ženske Župnijske Karitas. Vsem vam se prav lepo zahvaljujem...

Spoštovani!

Najlepše se zahvaljujem v imenu cele družine za vse plačane položnice za šolsko prehrano za najina dva fanta in za vse kar ste nam pomagali. Hvala...

Ne naprošam vas, da mi daste denar za preživetje. Jaz in moja družina bomo preživeli ob krompirju, soli in olju, saj nikjer ne piše in se ne vidi, kaj smo pojedli. Prosim vas samo, da mi pomagate vsaj delno poplačati položnice. Prosila bi samo še za mleko - za punčko, staro štiri leta. Njej ne morem povedati in dopovedati, da nimam denarja, da bi ji ga kupila...

Denarja si nimam kje izposoditi. Mama in oče sta upokojenca in težko shajata, na banki pa sem s krediti in trajniki že do konca obremenjena, ... drugih možnosti pa ne vidim več... Do lanskega leta sem po podjemni pogodbi poleg redne službe dvakrat tedensko opravljala še dodatno službo. Po štirih letih »dvojne službe« sem bila tako utrujena, da nisem zmogla več. To delo pa je bilo hkrati tako močno obdavčeno, da sem tretjino leta delala samo za poplačilo davka...

Razumem, da ne spadam v kategorijo vaših rednih prosilcev za pomoč in razumem tudi, da bo moja prošnja verjetno zavrnjena, vendar se vseeno obračam na vas za pomoč, ker sem se znašla v zelo posebni situaciji – tokrat prvič v življenju – iščem rešitev tudi pri vas...

Zahvala pa gre tudi vsem prostovoljnim karitativnim delavcem - za vse tople besede, sprejeme pomoči potrebnih, za čutečnost, za ves darovan čas, za vse opravljeno delo, ki včasih sploh ni opazno in je opravljeno kljub lastnim stiskam, za vse prevzete skrbi...za vse to se vam iskreno zahvaljujemo. Z vašo pomočjo se je bilo mogoče odzvati na raznovrstne stiske ljudi in želimo si, da bi bilo tako tudi v bodoče.

KAZALO

KARITAS V LETU SOCIALNE PRAVIČNOSTI	1
Pravičnost v ljubezni	3
Spodbujajmo se k ljubezni in dobrim delom	4
Delovanje ŠKOFIJSKE KARITAS Novo mesto v petem letu njenega obstoja	5
Župnijska karitas Vavta vas je praznovala	8
PODAJMO SI ROKO UPANJA	9
3. dobrodelni koncert Župnijske Karitas Črnomelj	9
Teden v Sončni hiši v Portorožu	10
Vtisi z letovanja s Škofijsko karitas	10
Ne pozabimo	11
Poročilo o poslovanju ŠKOFIJSKE KARITAS Novo mesto v letu 2011	12
SKLADI	12
Prihodki in stroški delovanja KARITAS	13
Programi nudenja pomoči	14
Beatius est magis dare quam accipere.	15
Kriteriji za dodelitev pomoči	18
Zakonski predpisi s področja denarnih transferjev	19
Pravice po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev	22
Iskanje pomoči ob »pravem času«	24
Zakon o prostovoljstvu	25
Sodobni problem osamljenosti	29
Prostovoljstvo – priložnost za medsebojno (s)poznavanje	31
Dan Save Re	31
Hrana iz intervencijskih zalog v korist najbolj ogroženih oseb	33
Kako ukrepati v kriznih razmerah	34
»Hvaležnost je kot sonce ...«	35

Etična načela v Karitas

1. ETIČNOST - "ZRCALO" RAVNANJA SODELAVCEV KARITAS

Pri služenju posamezniku, družini, skupini, družbi se sodelavci Karitas v duhu evangelija ravnajo po načelih etičnosti - obče dobrega.

2. PROSTOVOLJNOST - POSEBNA KVALITETA IN ODLIKA KARITATIVNEGA DELA

Prostovoljno delo je osnovno načelo Karitas. Prostovoljci, honorarni in redno zaposleni sodelavci, si prvenstveno prizadevajo za pomoč človeku v stiski in ne za finančno, pohvalno ali statusno nagrado za svoje prizadevanje.

3. POMOČ DRUGEMU V STISKI JE SAMOPOMOČ V OSEBNI RASTI

Sodelavci Karitas se zavedajo, da karitativno delo ni le nenehno dajanje ljudem v stiski, ampak obenem tudi učenje po človeški, strokovni, krščanski strani. Služenje bližnjemu je pogojeno s pozitivnim odnosom do sebe in svojega dela, saj ljubezni do bližnjega ni v polnosti brez ljubezni do sebe.

4. DOLŽNOST STALNEGA IZPOPOLNJEVANJA

Sodelavci Karitas se zavedajo nujnosti stalnega osebnostnega in strokovnega izobraževanja. Udeležujejo se usposabljanj, ki jih pripravlja Karitas, Cerkev, družbene in državne institucije.

5. SODELOVANJE IN MEDSEBOJNA POMOČ SODELAVCEV KARITAS

Sodelavci Karitas kot bratje in sestre v Kristusu gojijo čut in sposobnost sprejemanja različnih darov in poti služenja, spoštujejo znanje in izkušnje drug drugega, si medsebojno pomagajo in usklajujejo svoje delo v korist tistih, ki potrebujejo pomoč.

6. SPREJEMANJE RAZLIČNOSTI PROSILCEV POMOČI

Sodelavci Karitas pomagajo posamezniku, družini, skupini ne glede na biološke, osebnostne, statusne, nacionalne, verske, ideološke in politične razlike. Vse osebe, potrebne materialne, duhovne ali duševne pomoči, sprejemajo takšne, kot so in se pri delu z njimi opirajo na pozitivne strani njihovega življenja.

7. SPOŠTOVANJE ČLOVEKOVE ENKRATNOSTI IN DOSTOJANSTVA

Ob nudenju pomoči ljudem v stiski sodelavci Karitas varujejo dostojanstvo, zasebnost, osebno psihofizično in duhovno integriteto in individualnost posameznika, upoštevajo njegovo kulturo in vrednote. Varujejo njegove zaupne podatke in spoštljivo govorijo o njem tudi v njegovi odsotnosti.

8. POMOČ LJUDEM V STISKI JE VZGOJA ZA SAMOSTOJNOST IN SAMOPOMOČ

Sodelavci Karitas pomagajo ljudem v stiski k čim večji samostojnosti. Pri tem upoštevajo njihovo telesno in duševno zdravje. Človeško, strokovno, čustveno vežejo prosilca nase do te mere, da je to v korist njegove duševne stabilnosti.

9. PREDNOSTNA NALOGA - NEPOKRITE SOCIALNE STISKE

Sodelavci Karitas odkrivajo na svojem območju nove socialne stiske in javnost, predvsem državne socialne ustanove nanje opozarjajo ter predlagajo možne rešitve. Po svojih močeh in sposobnostih pomagajo in sodelujejo v širšem družbenem procesu pomoči.

10. ZAŠČITA ŠIBKIH OSEBNOSTI V JAVNOSTI

Sodelavci Karitas varujejo posameznike, skupine ali družine pred neustreznim obravnavanjem, razgaljanjem in možnimi zlorabami v medijih in javnosti. Informacije morajo ščititi zasebnost in koristiti posamezniku, skupini ali družini ter omogočiti nemoten potek pomoči.

11. VAROVANJE DOBREGA IMENA KARITAS

Sodelavci Karitas si prizadevajo za spoštljive in prijazne odnose med seboj, morebitne nesporazume ali spore urejajo osebno in v duhu evangelija. Obsojajo obrekovanje in omalovažujoče govorjenje o drugih sodelavcih.

Vedno varujejo Dobro ime Karitas.